

Déli Hírlap

A bányási magyarság napilapja, mely a kora reggeli órákban jelenik meg a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDRE
 vezetésével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
TIMIȘOARA
 I., Brătianu-tér 3.

A Timis-Torontal-i törvényszék időszakos lapok nyilvántartásában történt bejegyzés száma: 83 (Dos. No. 934/1938.) Telefon: 28-10,
Dr. VARNAY ELEMÉR
 felelős szerkesztő.

Magyar alosztályok a céhekben

Azt a megegyezést, amely a magyarság viszonyát rendezte és szabályozta az ország új rendjéhez és a Nemzeti Ujjászületés Arcvonalához, minden románai magyar ismeri. Az egyezmény, amely 1939. január 17-én jött létre, többek között kimondja azt is, hogy a magyarság testületileg lép be a meglévő és később szervezendő szakmai szervezetekbe, ahol külön alosztályt kap. A megegyezés idézett részének az volt a célja, hogy megteremtse a foglalkozási ágak teljes szervezeti egységét, az, hogy a szakmák közös tömörüléssel és érdekvédelmi képviselővel hathatósabban szolgálják az ország nemzetgazdaságának érdekeit. A magyar alosztályokra vonatkozó megállapítás viszont az új rend kormánypolitikáját fejezte ki. Ez a kormánypolitika ugyanis igényli a magyarságtól az állami szervezetekben és intézményekben való egyetemleges részvételt, de tiszteletben kívánja tartani az etnikai különvalóságot, a magyarság magyar népiségét. Ezt a megegyezést a kormányzat részéről — mint ismeretes —, Calinescu Armand akkori, elhunyt miniszterelnök írta alá, aki nagyvonalú kisebbségpolitikai elgondolásában új fejezetet teremtett a román állam és a magyarság viszonya terén.

Azok az ígéretek pedig, amelyeket a január 17-iki egyezmény az írott szó szentségével mondott ki, időközben időszerűvé váltak. Az új országépítés folyamán sorra alakultak meg a szakmai érdekvédelmi szervezetek és a magyarság fegyelmezetten betartotta a bucarestii egyezmény rávonatközö kötelezettségeit, testületileg vesz részt minden szakmai szervezetben és igyekszik az ország gazdasági rendjében továbbra is hasznos, becsült réteg maradni. A szerződést azonban két fél írta alá és ezekben a hetekben időszerűvé vált a másik szerződő fél ígéretének betartása is.

Az országgyűlés előtt nagyjelentőségű törvénytervezet fekszik a céhek megszervezéséről. A törvényjavaslatot Ralea Mihai munkaügyi miniszter szerkesztette és annak tárgyalása — a Törvényvéleményező Bizottság és a Legfelsőbb Gazdasági Tanács véleményadása után — a parlament plénuma előtt már megkezdődött. Ez a törvény lesz hivatott véglegesen rendezni a céhek helyzetét, szervezetét és szabályzatát. Tekintettel arra, hogy minden foglalkozási ág köteles érdekvédelmi szervezetet létesíteni, továbbá tekintettel arra, hogy a céhbellek hatalmas előnyöket fognak élvezni azokkal szemben, akik nem léptek be a céhekbe, a kérdés a magyarság számára igen fontosnak látszik. Természetesen azonnal felmerül a kérdés: mi lesz a céhek magyar alosztályaival? A Magyar Népközség parlamenti képviselője útján határozottan igényli a január 17-iki egyezmény beváltását és mindazt, ami ebből következik. Tehát igényt tart arra, hogy a szakmai szervezetben külön magyar alosztályok létesüljenek azzal szemben, hogy a magyarság testületileg belép ezekbe a szervezetekbe. Ezt ugyanis így ígérte az új országglási rend és Calinescu miniszterelnök aláírása.

A törvényjavaslatához a képviselőház nyilvánossága előtt Bartha Ignác dr. magyar képviselő szöveghez, beterjesztette javaslatait és kifejtette a magyarság álláspontját. Parlamenti felszólalását annak idején ismertettük, módosításai közül tehát csak a két legfontosabbat emeljük ki. Az elsőben a magyar képviselő kifogásolta azt, hogy a cég megalakulását a szakmának már tíz százaléka kérheti. Egy tartomány kétezzer cipésziparosa közül kifejezi-e az

összesség magatartását az a kétszáz cipész, aki a cég megalakulását kéri? Korántsem. Kérte Bartha Ignác dr., hogy ezt a számot emeljék fel és a cég megalakulását csak úgy engedélyezzék, ha azt a szakma munkásainak többsége kéri. A másik nagyfontosságú javaslata pedig az volt, hogy a céhekben — ahogyan ezt a január 17-iki egyezmény megígérte — szervezzék meg a magyar alosztályokat, ahol a magyar iparosok és kereskedők tömörülnek. Bartha Ignác dr. ezzel nem elkülönülést kívánt, hiszen a magyar alosztály és a cég egy lenne, közös nevet is viselhetnének, céljaik és munkamódjuk is egy volna. Viszont elengedhetetlenül szükségesnek látszik a magyar alosztály, amelynek feladata többek között az lenne, hogy a tagok anyanyelvén nyújtson tájékoztatást és felvilágosításokat a magyar tagokhoz, anyanyelvükön közvetítse

hozzájuk a cégvezetőség utasításait, számbavegye és számontartsa a magyar tagokat és hióssza közöttük a cégsegélyeket.

A céhtörvénytervezet szakaszonkénti tárgyalása még tart. Mindenesetre a magyar parlamenti képviselő igyekezett a magyar alosztályok létesítésére vonatkozó határozott ígérenyének nyomatékosan is kifejezést adni. A lényeg az, hogy a céhekben megszervezhessék a külön magyar csoportot, a magyarság munkaszakvédelmi alszervezeteit és ebből a szempontból nem látszik fontosnak, hogy ezt hivatalnak, vagy alosztálynak nevezzék. A magyar parlamenti csoport mindenesetre gondosan figyeli a kérdés további alakulását és minden igyekezetével azon lesz, hogy a január 17-iki egyezmény írott ígéretei a gyakorlat valóságába is átmenjenek.

Egyetlen bombával elsüllyesztettek a német repülőket egy angol csatahajót Narvik körül összpontosulnak a harcok

A Rador hírszolgálati ügynökség jelentései

Berlinből jelentik: Hétfőn reggel a német hadvezetőség az alábbi jelentést adta ki:

A német repülőgépek tegnap Narvik kikötő közelében elsüllyesztettek egy angol csatahajót,

ezenkívül ugyancsak ebben a körzetben levegőbe röpítettek egy löszerraktárt. Gronnál a német csapatok észak felé nyomulnak előre. Közép- és Dél-Norvégiában a rend helyreállítása megtörtént. A Hegra erődítményt német katonák elfoglalták. Röros német kézen van. A svéd határ kö-

zelében két angol hidroplánt géppuskatűzzel támadtak meg a németek. Német vízirepülőgépek a Kattegatban

felfedeztek egy angol tengeralattjárót, a mely aknára futott.

A német légi egységek megközelítették a búvárnaszádot, annak kapitányát és egy altisztjét fogságba vetették, majd az ellenséges hadihajót német hajók az egyik német kikötőbe vontatták. Tershelling közelében két angol repülőgépet lelőttek. Nyugaton nem történt különösebb esemény.

Katasztrófális napja volt az angol flottának

A Német Távirati Iroda közli: A vasárnapi német lapok a május 3-iki napot a brit flotta legkatasztrófálisabb napjának tekintik. Arról a flottáról van szó, amely azt vélte magáról, hogy uralja a tengereket. A német légi haderő az angol flotta ellen végrehajtott sikeres támadásai megváltoztat-

ják a modern háború harciesszkozeinek értékét.

Stockholmból jelentik: Az elsüllyesztett Hunter angol torpedóromboló 43 tengerésze Svédországba érkezett. A németek adták át őket a svéd hatóságoknak, valószínűleg azért, mert nem tudták élelmezni őket.

Az angol admirális jelentése az Alfredy elsüllyesztéséről

A angol tengernagy hivatal sajnálattal közli, hogy öfelsége a király Alfredy nevű csatahajóját a szövetséges csapatoknak Nansoból történt visszavonulása után elsüllyesztették. Ez a hadihajó egyike volt azoknak az egységeknek, amelyek a csapatszállításokat biztosították. A német repülőraj támadása során a kísérő angol hadihajók légelhárító tüze olyan hatásos volt, hogy a csapatszállítások veszteség nélkül befejeződtek. A védekezés során az Alfredy csatahajót érte utól a robbanás és a csatahajó hamarosan elsüllyedt.

Az angol légügyi minisztérium most adta ki a háború kitörése óta a leghosszabb veszteséglistát, a mely 119 nevet tartalmaz. Ezek közül hét sebesült, 52 eltűnt, a többi pedig halottnak tartják. Az eltűntek között van Kennet különítmény parancs-

noka, Doran is, aki 27 esztendő és ő vezette a háború kitörését követő második napon a légitámadást Kiel ellen.

NEHÉZ KALIBERŰ BOMBA SÜLLYESZTETTE EL AZ ANGOL CSATAHAJÓT

A Német Távirati Iroda jelenti, hogy a német légierők, amelyek a Hars és Narvik körzetben felderítő tevékenységet végeztek, vasárnap megtámadták az ezen a környéken gyülekező ellenséges csapatokat. E közben egy ellenséges csatahajót

nehéz kaliberű bombatalálat ért.

A hadihajón mutatkozott erős füstképződmény mutatta a bomba hatását. Ugyancsak ezen körzetben ellenséges táborhelyeket is bombáztak a német repülőket és felrobbantottak egy ellenséges hadianyagraktárt.

JEGYZETT MÁR HADFELSZERELÉSI BÓNT?

Német repülők Narvik felett

Francia katonai körökben vasárnap kijelentették, hogy az angol, francia és norvég haderők átesportosítása tovább folyik. Ugyanezen körökben hangsúlyozzák, hogy a norvég csapatok a szövetségesekkel folytatják a szoros együttműködésüket és megcáfolják azt a német forrásból származó híradást, amely szerint a norvégok fegyverszünetet kértek volna. Középnorvégiában több norvég csapatkülönítmény megadta magát, de ez csak akkor következett be, amikor elszigetelten maradtak és erejük végső megfeszítéséig ellenálltak. Ez történt azokkal a norvég különítményekkel, amelyek

Bergennek a német csapatok által történt megszállása alkalmával elmenekülhettek és tizenöt napon át harcoltak a város körül hatalmas túlerőben levő német csapatokkal.

Szombaton a német léghaderő első ízben jelent meg Narvik környékén

és egy kisebb helységet bombázott. A mintegy 3 ezer főből álló német haderő egyharmada a part mentén beásta magát, ezeket a szövetségesek hadihajói ágyútűz alá vették. Ezer főből álló német csapatot a Svédország felé vezető vasútvonal mentén foglalt el állást és az alagutakat őrizte.

zül a legutolsó volt a legerősebb. Az összecsapások során

egy francia előőrsöt körülfogták,

azonban egy hirtelen francia ellentámadás visszavetette a németeket. Az összecsapások hevesége ellenére a francia csapatok vesztesége csekély. A francia légi haderő gépei ezen a napon felderítő repülést végeztek a front fölött. A német légi egységek egyetlen felderítő utat tettek Kelet-Franciaország fölött.

A norvégiai hadihelyzetre vonatkozóan a Havas a következőket jelentí:

A német csapatokat erőteljesen bombázták a szövetséges légi egységek.

Német részről csapatösszevonások történtek,

hogy kedvezőbb körülmények között fejthesse ki ellenállást. Dél-Norvégiában még mindig folynak a küzdelmek. A norvég csapatok hősiesszen küzdenek a németek ellen — mondja a Havas-jelentés —, különösen a Glommen folyó völgyében. Vasárnap Rörös és Stoeren vidékén folytak a csatározások.

Trondhjemnél véget értek a harcok

Stockholmból érkező jelentés szerint német gépesített járőrök bevonultak Nansosba és Bangsundba. Svéd jelentések szerint a Trondhjem környéki harcok véget értek, viszont

Narvik környékén a harcok tovább folynak.

Középnorvégiában guerilla harcok folynak az Öster-völgyben.

A norvég főhadiszállás Északnorvégiában megkezdte működését és a mozgósítás továbbra is érvényben marad.

BÉKÉS EGYÜTTMŰKÖDÉS OSLOBAN

Oslóból jelentik: Terboven norvégiai kormánybiztos vasárnap délelőtt fogadta az olasz és spanyol újságokat, akik néhány nap előtt Oslóba érkeztek. A kormánybiztos rámutatott, hogy a norvég gazdasági élet vezetői már teljes egyetértést fejtenek ki a németekkel. Minél gyorsabban történik a német csapatok előrehaladása az országban, annál jelentősebb lesz ez a békés együttműködés. A külföldi újságírókat német tisztiek tájékoztatják a katonai helyzetről és megtekinthetik majd az utóbbi napok hadszínterét is.

HAAKON KIRÁLY NEM HAGYJA EL AZ ORSZÁGOT

Londonból jelentik: Koht norvég külügyminiszter, aki jelenleg Londonban tartózkodik, kijelentette, hogy két napig marad az angol fővárosban, ahol lord Halifax külügyminiszterrel, Churchill tengerészeti miniszterrel és a kormány több más tagjával találkozik. Innen Párisba utazik, mert amíg a harc folyik, a helye ott van. Koht végül kijelentette, hogy mindazok a hírek, amelyek arról szólnak, hogy a norvég király és a norvég kormány tagjai külföldre akarnak utazni, teljesen alaptalanok. A norvég felelős tényleg hazájukban maradnak mindaddig, amíg a harc véget nem ér.

Colban főhadnagy, a londoni norvég követ fia és Hambro főhadnagy, a parlament elnökének fia Londonba érkeztek, de minden nyilatkozat elől elzárkóztak. A Reuter ügynökség tudósítójának csak annyit mondott, hogy néhány napi tartózkodás után visszatérnek Norvégiába.

KOHT KÜLÜGYMINISZTER LONDONI RÁDIÓBESZÉDE

Londonból jelentik: Koht norvég külügyminiszter nyilatkozatában kijelentette, hogy azért jött Londonba, hogy tárgyalásokat folytasson az angol kormánnyal a norvégiai együttműködésre vonatkozóan.

— Kormányom akkor határozta el Londonba való küldésemet, amikor a délnorvégiai visszavonulást még nem hajtották végre, úgy hogy utazásom nem is áll kapcsolatban a visszavonulással. Körülbelül két napig szándéksom Londonban maradni és remélem, találkozhatom Halifax külügyminiszterrel és Churchilllel, valamint a kormány több más tagjával. Innen Párisba utazom, ahol érintkezést keresek a francia államférfiakkal. Franciaországi látogatásom után visszautazom Norvégiába, mert folytatjuk a harcot és az én helyem ott van.

Koht külügyminiszter megjegyezte még, hogy azok a hírek, mintha a norvég király a kormány tagjaival együtt külföldre szándékozik távozni, nem felelnek meg a valóságnak.

Koht norvég külügyminiszter a rádióban felhívást intézett a norvég néphez. A külügyminiszter miután tiltakozott Norvégiának a németek által való megszállása ellen, azt a reményét fejezte ki, hogy a szövetségesek megtesznek minden lehetőt Norvégia szabadságának biztosítására.

— Norvégia — mondotta — sohasem egyezhetik bele függetlenségének elvesztésébe.

A SAAR MELLETT HAROMSZOR TAMADTAK A NÉMETEK

Párisból jelentik: A Flavas jelentése szerint a Saar vidékén a németek három támadást intéztek az elmúlt vasárnapon. A támadások kö-

Megalakult a Magyar Népközösség második kerületi altagozata

A Magyar Népközösség tagozatai közül elsőnek a gyárvárosi tartotta meg alakuló közgyűlését. A megalakulás a Magyar Ház nagytermében ment végbe, ahol a gyárvárosi magyarság nagyszámban gyülekezett össze, megjelent ezenkívül a bánsági központ és a többi kerület számos képviselője is.

Telegdi Nándor dr. üdvözölte a megjelenteket, rámutatott arra, hogy a gyárvárosi tagozat vezetősége, mely eddig megbízás alapján működött, beszámoló tevékenységéről, kéri a kerület magyarságát, hogy maga válassza meg új vezetőségét és ezzel megtörténjen a végleges megalakulás.

Orbán Balázs azután felolvasta a titkári jelentést, amely elmondja, hogy az 1939 március végén megindult szervezkedés igen szépen haladt és négy összeíró helyen nagy számban jelentkeztek a Gyárváros magyarjai a Magyar Népközösségbe. A tagozat a múlt tél folyamán százötven gyermeket látott el meleg ruhával és egyéb segélyezést is kifejtett.

Telegdi Nándor dr. hangsúlyozta, hogy a tagfelvételnél sokan jelentkeztek és mindenkit testvéri szeretettel fogadtak. Azokat, akik szegénységükre való hivatkozással nem tudták tagdíjat fizetni, elmentették ezen kötelezettség alól. Azután a maga és a vezetőség többi tagja nevében visszaadja megbízatását a bánsági központnak és kéri Kakuk János dr. elnököt a közgyűlés további vezetésére.

Kakuk János dr. hálát mond Istennek, hogy a végleges megalakulás megkezdődött. A népközösség feladata, hogy a romániai magyarság szociális, gazdasági és kulturális ügyeit vezesse és ilyen irányú szervezkedésre kapott a múlt esztendőben felhatalmazást a kormánytól Bánffy Miklós gróf útján. Köszönetét fejezi ki a hatóságoknak, amelyek jóindulatulag tették lehetővé a megalakulást. Azután javasolja, hogy a közgyűlés bizottságot küldjön ki az új vezetőség jelölésére. A bizottság tagjai Mócsy Miklós, Turi György, Szakáll Dezső, Szabó Nyíri István, Csörgő Mihály és Juhász Lajos. A közgyűlést azután öt percre felfüggesztette.

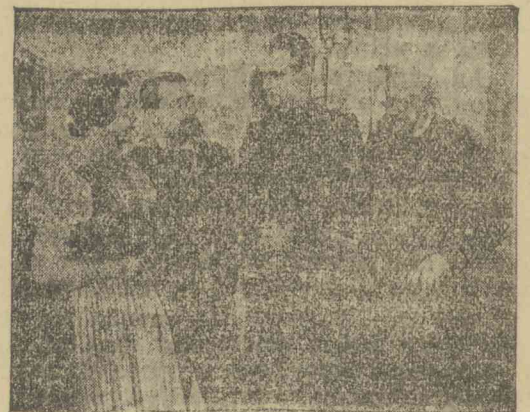
A közgyűlésnek újból való megnyitása után Asztalos Sándor dr. főtitkár felolvasta a bizottság által összeállított következő jegyzéket: elnök Telegdi Nándor dr., alelnökök Ördög János, Nagy Vince Lajos és Pejácsevits János, titkár Orbán Balázs, pénztáros Mihályfy Ernő, ellenőrök Kroglet Károly és Liskay Gyula, választmányi tagok Lőrincz Elek, Tóth Benjámín, Pejácsevits János, Frindlein Pál, Turi György, Muszka Pál, Mócsy Miklós, Lakos Bálint, Sinka István, Demeter Miklós, Lévai József, Tóth Sándor, Kozik József, Markovits Antal, Kátai Bálint, Kazi András, Grajdel János, Bukszbaum György, Welter Sándor, Oláh András és Szilly Miklós. A közgyűlés a betérjesztett listát egyhangulag elfogadta.

Kakuk János dr. bánsági központi elnök köszönetet mondott a közgyűlésnek az egyhangú választásért, amivel tulajdonképpen bizalmat szavazott Telegdi Nándor dr. elnök és a vezetőség eddigi működéséért. Üdvözölte a vezetőséget és további munkájára Isten áldását kívánta.

Telegdi Nándor dr. megköszönte az egyhangú választást, amiből további munkálkodásra új erőt merít. Kérte a tagozat minden tagját, hogy a ve-

zetőséget munkájában támogassa. A programja a vezetőségnek az, hogy eddigi működését folytassa. Keröltve dolgozik a különböző magyar kulturális és jótékony egyesülettel. A tagozat tavaly megkezdte a szegény magyar anyák szülési segélyének megszervezését és ezen a téren máris voltak eredmények. Ugyancsak folytatják a múlt évben megkezdett gyűmölcsfamozgalmat, amelynek célja, hogy minden magyar család udvarán és kertjében néhány gyűmölcsfa legyen. A tagozat szívesen működik közre tagjainak boldogulása érdekében és sohasem néz sem felkezeti különbségre, sem társadalmi osztályra. Nem csalogatja magához a tagozat a tagokat, de a jelentkezőket szívesen fogadja. Természetes a tagozat segélyben és mindennemű támogatásban csakis tagjait részesítheti. A közgyűlés azután véget ért.

CAPITOL mozi A KIRCHFELDI PAP

L. ANZENGRUBER híres színműve nyomán
A főszerepekben

HANS JÁRAY

HANSI STORK — LUDWIG STÜSSEL
a híres bécsi „SÄNGERKNABEN“ kórusa
és a „SCHRAML-SCHUBERBUND“

A POLLÓ mozi

Renale a kvartettben

Kitűnő zenés német szalonvígjáték.
A főszerepekben:

NAGY KATÓ

GUSTAV FRÖHLICH, ATTILA HÖRBIKER

Emberbaráti intézmény melyről az emberek megjelekedeznek

A sebesültet a mentők részesítették első segélyben... Az újságokban sűrűn megjelenő ezen egyszerű, rövid mondat mögött egy mintaszerűen megszervezett, korszerűen felszerelt, lelkes és hozzáértő vezetők által irányított fontos emberbaráti intézmény, az önkéntes mentőtársulat huzódik meg. Fel századnál hosszabb ideje működik már Temesvárott az önkéntes mentők szervezete és bizony ezeknek a derék embereknek felebaráti szeretet és vállalt kötelességtudása az évtizedek során olykor sokkal nagyobb volt, mint a közönség áldozatkészsége és támogatása ezen közérdekű intézmény irányában. A mentőtársulat most tartotta rendes évi közgyűlését az új mentőotthon nagytermében és a társulat hivatalos személyein, a hatósági képviselőknél és a hivatalos társulati tagokon kívül a város nagyközönsége részéről a legcsekélyebb érdeklődés sem nyilvánult meg ezen érdekes beszámoló iránt.

A közgyűlést a távollevő Prochaska Ede elnök helyett Nemoianu Iosif dr. alelnök nyitotta meg, aki üdvözölte a megjelenteket és kijelölte a jegyzőkönyv hitelesítőit. Azután Maior Augustin dr. társulati főparancsnok előterjesztette az elmúlt év működéséről szóló részletes jelentést, amely De Viotte Miksa főtitkár kiprobált szervező tehetségének és eredményes tevékenységének beszédes dokumentuma volt. A jelentés elsősorban utalt a közönség részvételére, amelynek következménye az, hogy a pártoló tagok egy részét az elmúlt évben 28 ezer lei hátralékkal törölni kellett, 59 ezer lei hátralékot pedig erre az évre kellett áthozni.

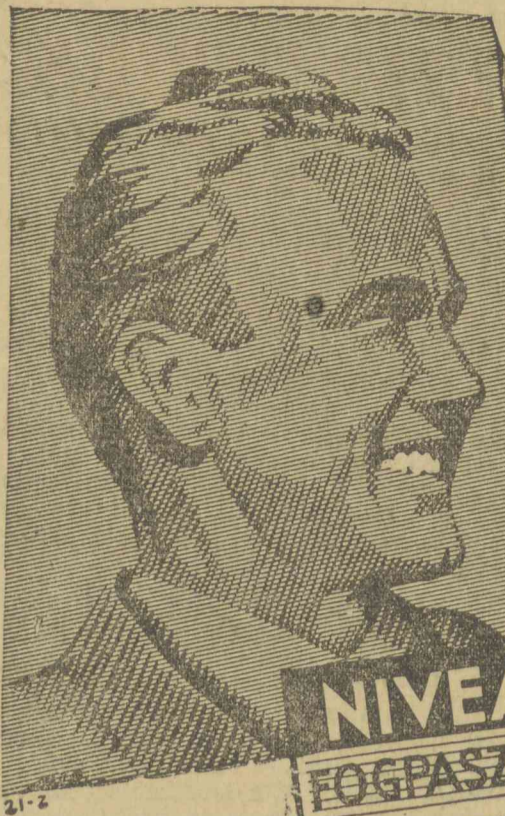
Ebben az évben a társulat további zavartalan működése és a szükségletek fedezése érdekében intenzív pártoló taggyűjtési mozgalmat indítanak. A mentők szüntelen tevékenységének bizonyossága, hogy az elmúlt évben 1531 esetben nyújtottak első segélyt, 3294 esetben eszközölték betegszállítását és 3580-szor volt mozgóórsági szolgálat. Összesen tehát tavaly 8405 esetben vonultak ki, illetve nyújtottak első segélyt. A társulat fennállása óta, az 1886 év óta a mentők 212.077 esetben vonultak ki. A jelentés ezután meleg szavakkal emlékezett meg az elmúlt évi dícséretes munkájuk elismeréseképpen kitüntetett mentőkről és Nemoianu Iosif dr. elnök ezeknek szép szavak kíséretében át is adta a kitüntetések. Bronzérem, arany oklevél, rendes oklevél, ötszáz lei jutalom, a közgyűlés dícsérő elismerése, egyenruha és sapka jutott az egyes mentőknek. Ezek között tiszteletreméltó helyet foglal el Razillier Antal, aki ez év

április elsején töltötte be negyvenedik évét annak, hogy a mentőtársulat fejlesztése érdekében mindenkor odaadó munkát végzett

és ennek elismerésül most aranyozott érdemkeresztet kapott. Az öreg mentőknek társai és a vezetőségi tagok őszinte szerencsekívánataikat fejezték ki.

A közgyűlés a jelentést, nemkülönben a zárószavakat és az ideai költségvetést egyhangúlag elfogadta. A társulat tiszta vagyona ma 3,996 803 lei, amely ingatlanban, felszerelésekben és járművekben fekszik. Az elmúlt évben a társulat napi fenntartási költsége 3.525 leit tett ki és egy kivonulás kocsival 139 leibe, autóra pedig 76 leibe került magának a társulatnak. Erthető tehát, hogy a közönségnek minél nagyobb áldozatkészséget kell tanúsítani ezen nélkülözhetetlen intézmény iránt. A közgyűlés a felmentvény megadása után megejtette a vezetőség megválasztását, amelynek megbízatása három évre szól. A választás eredménye a következő: Örökös díszelnök Buteanu Nicolae dr. egészségügyi vezérfelügyelő, elnök Prochaska Ede, alelnökök Farchescu Iosif dr., Nemoianu Iosif dr., Faur Liviu iparügyi vezérfelügyelő, Pacurariu Simion dr. és Dornhelm Jenő. Társulati főparancsnok Maior Augustin dr., helyettese Sugár Tibor dr., társulati főorvos Russu Titu dr., helyettese Reiser Miklós dr., társulati ügyész Nivolaevici Pavel dr. Parancsnokok lettek Todan Iosif dr., Wellisz Ferenc dr., Mátrai Béla dr., Dancsák József és Kiss János, pénztáros Maticsek Bartolomeu, ellenőrök Arzenovoci Zoltán, Fara Constantin és Halm Miklós, felügyelőbizottsági tagok egy évre Konstantinovits János és Uhlyarik Béla dr. Végül választottak még negyven rendes és tíz póttagból álló választmányt. A közgyűlés ezzel véget ért.

— Az olasz közlekedésügyi miniszter elutazott Budapestről. Budapestről jelentik: Post Venturi olasz közlekedésügyi miniszter vasárnap este 8 órakor Budapestről Rómába utazott. Búcsúztatására megjelent Varga miniszter, Talamo budapesti olasz követ és számos más előkelőség. A Magyar Távíratok Iroda jelentése szerint Post Venturi megköszönte azt a meleg vendégszeretetet, amelyben részesítették és kijelentette, hogy látogatása igazolja az olasz-magyar barátság természetes alapjait és azokat az érzelmeket, melyek két nemzetet évszázadokon át egymáshoz fűzik. (Rador.)

21-2

Hátsó és nem hátsó.

Az igazi szájápolás

az egészséges és erős test
alapja. Még ma próbálko-
zék meg a NIVEA-fogpasz-
tával. Tisztítja a fogakat és
éppen ezért a legideáli-
sabb fogpaszta a dohány-
zók részére is.

NIVEA FOGPASZTA

NIVEA FOGPASZTA

legjobb 2 x naponta.

Roosevelt üzenete Mussolininek

A Balkánon sehol sem történt csapatösszevonás

Rómából jelentik: Philips amerikai nagykövet Roosevelt elnök személyes üzenetét adta át Mussolini miniszterelnöknek. Hogy nagyfontosságú volt-e ez az üzenet, ennek az is bizonyítéka, mert Philips nagykövet nem Ciano külügyminisztertől, hanem mindjárt Mussolini miniszterelnöktől kért kihallgatást. Hír szerint a Duce azonnal megadta válaszáat a nagykövetnek Roosevelt üzenetére.

TOVÁBB TART A FÖLDKÖZITENGERI FLOTTAÖSSZPONTOSÍTÁS

Rómából jelentik: A földközi-tengeri angol-francia flottakonzentráció egyre nagyobb méreteket ölt. Szombaton éjjel és vasárnap hajnalban

újabb angol és francia egységek érkeztek a Földközi-tengerre.

Állítólag a hét közepéig teljessé válik az angol-francia flotta összpontosítása.

A Messagero szerint Olaszországot teljesen hidegen hagyja az angol-francia flottakonzentráció. Figyelembe véve a földközi-tengeri stratégiai helyzetet, amely mindenben Rómának kedvez, az olasz hadiflotta és légi haderő bármi-

kor szétszórhatja az angol és francia együttes flottát. Olaszországot azzal vádolják, hogy Németország társaságában a közeljövőben bizonyos célokat akarna megvalósítani a Balkánon. Ezzel szemben tény az, hogy

az angol és francia diplomácia nagyszabású akciót indított meg a Balkánon,

ahol az olasz lap állítása szerint a nyugati hatalmaknak titkos céljaik vannak.

Az angol és francia lapok kétségbevonják, hogy a háborúbalépés kérdésében az olasz vezetők és a nép között teljes egyetértés lenne. A Messagero szerint ennél nevésegebb feltevést el sem lehet képzelni.

Más olasz lapok szerint az angol diplomácia élénk tevékenységet fejt ki Szófiában és ajánlatot is tett Bulgáriának. A bolgár kormány teljes tartózkodással fogadta ezt az angol ajánlatot.

A Voce d'Italia belgrádi jelentése szerint Jugoszlávia legnagyobb ifjúsági alakulatát, a Szokolt népfelkelés állapotba helyezték, ugyanakkor pedig Pál régensherceg Ija Lyukics horvát parasztpárti titkárt helyettes külügyminiszterre nevezte ki

A szövetségesek álláspontja Olaszországgal szemben

Párisból jelentik: A szövetségeseknek Olaszországgal szemben elfoglalt álláspontját mértékadó francia helyen a következőkben foglalják össze:

1. Diplomáciai téren Franciaország sohasem zárkózott el az Olaszországgal való barátságos tárgyalások elől és nemrég ismét emlékeztetett arra, hogy francia részről az eszmecserek kapuja nyitva áll. Nagybritannia továbbra is úgy véli, hogy

az angol-olasz úriember megállapodás most is érvényes.

2. Gazdasági téren a szövetségesek mindig igyekeztek az cstromzárát a lehetőség szerint Olaszország létérdekeinek tekintetbe vételével alkalmazni, viszont Róma magatartása következtében Anglia kikapcsolta kereskedelmi hajóinak forgalmát a Földközi-tengerről és Franciaország előreláthatóan rövidesen követni fogja ezt a példát.

3. Katonai téren a szövetségesek minden rendszabályt megtettek, ami a földközi-tengeri érdekeik védelmére szükségesek és bármi történjék is, gondoskodtak arról, hogy megleptés ne érje őket.

Athénből jelentik, hogy Metaxas görög minisz-

terelnök hétfőn délelőtt kihallgatáson fogadta az athéni olasz követet. A kihallgatásról Metaxas miniszterelnök az újságíróknak kijelentette, hogy az Olaszország és Görögország közötti viszonyban semmiféle változás nem állt be.

A TÖRÖK—GÖRÖG HATÁRON NINCSENEK CSAPATÖSSZEVONÁSOK

Ankarából jelentik: Az Agentolia török hírügynökség közli:

Egyes külföldi hírszolgálati irodák azt az értesítést közölték Szófiából, hogy a görög határon végrehajtott török csapatösszevonások nagy nyugtalanosságot keltettek Szófiában és hogy ezek a csapatösszevonások összefüggésben állanak Angliának a Földközi-tenger keleti részén történt lépésével és végül, hogy a csapatösszevonást egyenesen Anglia ösztönzésére hajtották végre. Török részről leszögezik, hogy éppen ellenkezőleg, azok a katonai egységek, amelyeknek kiképzése megtörtént, haladéktalanul hazamennek.

Szófiából jelentik: A Bulagence bolgár ügynökség közli:

A görög határon történt török csapatösszevonásokról elterjedt külföldi hírekkel kapcsolatban kijelentik, hogy Szófiában semmit sem tudnak ilyen csapatösszevonásokról és így az ezzel kapcsolatos feltevések nélkülöznek minden komolyabb alapot

A magyar irodalom érdekes eseménye Márai Sándor Casanováról írott új nagy regénye

A magyar irodalmi élet nagy eseménye a „Vendégjáték Bolzanóban”

Márai Sándor érdeklődése az „Eszter hagyaték”-ban, mely tavaly jelent meg, a szélhámos férfi jellemének titka felé fordult s irodalmunkban e lelki alkatt legkitűnőbb megoldását adta. Most megjelent regényében — a címe: „Vendégjáték Bolzanóban” — egy másfajta férfi személyének zugai, rejtelmek után veti magát. A főhős itt a kalandor férfi: a hírhedt Casanova, a naív és kokett rokokó-kor hőse, kit Voltaire fogadott s a pápa lovagá ütött. A regény Casanováról szól, ki értette módját, hogyan kell mások pénzéhez és asszonyához nyúlni s közben úgy élt, mint a mezők liloma és az ég madarai.

Márai regényébe ez a férfi negyvenéves korában lép be: az imént szökött meg a velencei köztársaság börtönéből s Bolzano „Szarvas”-hoz kültársaság vendéglőjében száll meg. Csak egy lélegzetvételre állapodik meg e városkában, hogy kissé összeszedje magát mások pénzén s hogy eleget tegyen egy törvénynek, mely elől nem lehet elrejtőzködni, megszökni, melynek kényszerét nem lehet mellébeszéléssel elintézni. E lélegzetvétel, e törvény: egy emlék, egy látomás, melyben a fiatal Franciska emlékedik fel ismert asszonyok és leányok sorfala fölött, ahogyan csak az igazi nő tud integetni, ragyogni, nézni a férfi magányának gondolatai közt. A véletlen odagurította Bolzanót Casanova útjába, ahol Párma öreg grófja és fiatal felesége, a Franciska, élnek. Az asszony is tudja, hogy itt van Casanova és levelet ír neki: „Látnom kell téged”. E levélke a férj kezébe kerül és ő maga viszi el Casanovának, mert jól tudja, hogy évekkel ezelőtti párbajuk, amikor Franciska még csak menyasszony volt, nem intézett el semmit. A férj azt is tudja, hogy felesége sem felejtette el ezt a férfit, ki most előtte áll, kit lecsukhatna, megölelhetne, Bolzanóból kikergethetne. De ezzel sem ölné meg Franciskában a vágyat. Azt a szerződést ajánlja Casanovának, találkozó felelősségével és alkossa meg a perc műfáját, a kalandot. Így Franciska kiébred ígézetéből s emelt fővel térhet vissza.

A találkozás megtörténik, Franciska elmegy Casanovához, beszél neki szerelméről, az asszony szerelméről, mely nem ismer lehetetlenségét, szegységet, áldozatot, fájdalmat, ha férfiaról van szó. A szerelem szeráfikus hangján hízeleg, könyörög, ígér, fogadkozik s Casanova mozdulatlanul hallgat, megingathatatlanul, kétségbeesés és nagyszerűen állja ezt a szerepet. Franciska haladozott, bókolt, integetett, mint a virág a szélben, kínálta lényé szirmait és végül az örök bosszú elégtételt adó átkozódásával hagyja el a legyőzhetetlen férfit.

KÉTFELE SZERELEM

S Casanova eltűnik szemünk elől, talán München felé veszi útját s itthagya maga után egyetlen győzelme emlékét, mert nem volt szeretője Franciska. A „Vendégjáték Bolzanóban” a szerelem regénye, a férfi és a nő, közülük egyik így, a másik úgy szeret. Casanova férfi és kalandor, ahogy talán minden férfiban van valami a kalandorból. De viszonyai, szerelmei fölött és mögött elköptathatatlanul él az igazi nő ígérete s „az igazi addig él csak, amíg a vágy és sóvárgás titkos leplei, sejtelmes fátylai takarják”. A férfi szerelemben nem tud lemondani igényéről, hogy ideálokhoz kösse életét és Casanova ezért hallgatott, ezért hagyta érintetlen a „titkos lepleket”, a „sejtelmes fátylakat”, ezért menekült el Bolzanóból és szegységtette meg az igazit. A férfi nem tud asszony nélkül élni, de még kevésbé a tőle érintetlen nő eszménye nélkül.

A nő, Franciska számára az élet, a szerelem nem eszmény, nem érintettség, hanem beteljesülés, kielégülés, valóság és szolgálat. „Az élet az, hogy egy férfi és egy nő találkozzanak, mert összeillenek, mert olyan közük van egymáshoz, mint az esőnek a tengerhez, az egyik mindig visszahúll a másikba, alkotják egymást, egyik feltétele a másiknak” — mondja Casanovának és oly csodálatos szavakon szólal szerelmesének, amelyeket a világirodalomban alig mondtak.

Márai regényének nincs története, ha ezt például Jókaira gondolva mondjuk. De az „események” mellett van még egy másik világ is, amit nem lehet fényképezni, fogdosni, bepisztítani, csak elárulni. S ez az igazi valóság, melynek tudatában a legnagyobbak esztől-esztől

mind cinkosok voltak. Márainak van érzéke e másik világhoz, ehhez az igazhoz, arra fordítja fejét, ahol az ideák ragyognak, érvényüket nem vesztve s hiszi, hogy nincs véletlen, hanem „végtelen és másíthatatlan” rend, előtte engedelmessé kell, hogy beteljesítse hajlamainak, lényének, végzetének parancsait. „Várni annyi, mint élni” — írja egy helyen s tudjuk, hogy senkitől sem vár semmit, csak önmagában találja meg a szomorú és nagyszerű igazságot.

IRÁS ÉS SZERELEM

A „Vendégjáték Bolzanóban” a szerelem regénye s benne Casanova győz, Franciska visszavonul, azaz az eszme győz a valóság ellen, a belső a külső ellen, az ideák rendszere a beteljesülés ellen, hogy csorbítatlan maradjon a férfi egyedüli vigasza, értelme és életének melege. Igen, Casanova győz, ki a szerelemben hisz, meg az írásban is hisz. Amaz az érintetlen eszmény, emez az eszmény kifejezése, mert meg kell mondani, le kell írni, ki kell fejteni azt, ami az értelmet, a lelkiismeretet foglalkoztatja, ha nem akarjuk azt, hogy lelkiismeretünk összeroncsoljon. Márai is e kettőben bíz: az írásban, meg a szerelemben, amit úgy kell értelmeznünk, ahogy azt Platon gondolta, azaz a szerelemben a rend iránt, ama „másik” világ iránt, amelynek csak árnyéka e földi lét. Így Márai regényei a lelkiismeret, a lelki finomságok csodálatos, meglepő intimitásairól, meghittségéről adnak hírt s ezért kiválasztott embernek valók.

Minden regénye alkalom, hogy bizonyosfajta magatartás mellett szóljon és egyénisége súlyával mellé álljon. E Casanova-regény is ürügy és példa valamire, tulajdonképpen csak álarca a szemeknek és a száznak. Ürügy arra, hogy vallomást tegyen magáról: az íróról és az emberről. E kettő nála elválaszthatatlan. Nem úgy ír ő, mint a színész, ki a színpadon Hamlet igéit szavalja s a színpad mögött köpköd és káromkodik. Márai úgy ír, mint ahogyan a pap akkor is pap, ha senki sem látja. Az író és az ember nála egy arcnak két szeme. Nem tintával, hanem vérrrel ír.

„ALARC MÖGÜL”

Gyakran hallott vélemény, hogy egy letűnt kor gyermeke ő s a múltba tekint vigaszért a jelen kegyetlensége miatt. Az „Egy polgár vallomása” megerősítik ezt. De későbbi könyvei, cikkei egészen más fejlődésre mutatnak s mostani attitűdje nem hasonlít a háború előtt élt emberéhez. Márai már az új korszak határán áll s küszöbét tudatosan átlépve, vállalja a jelent. „Mi

Vaida-Voevod királyi tanácsos beszéde a demagóg agitáció megszűnéséről

A Nemzeti Ujjászületés Frontjában minden bírálást szabad

Kolozsvárról jelentik: A NUF Szamos-tományi tanácsa tagjainak eskütétele ünnepélyes külsőségek között folyt le. Vaida-Voevod királyi tanácsos, a NUF elnökének jelenlétében. Vaida-Voevod szemlét tartott a nemzeti gárda fölött, majd pedig istentisztelet és az eskü letétele következett. A megyei elnökség nevében Zigre dr. beszélt, utána Hatieganu Iuliu és Racovita Emil professzor beszéltek.

Vaida-Voevod királyi tanácsos emelkedett ezután szólásra és az alábbi beszédet mondotta:

— Amióta Öfelsége, II. Carol király a NUF elnöki tiszttségét rámbízta, első alkalmam van arra, hogy szűkebb hazám központjában köszönetet mondjak uralkodómnak ezért a megtisztetésért. Egyben köszönetemet fejezem ki a legfelsőbb bizottság tagjainak is az odaadó munkáért, amelyet a front érdekében kifejtettek. Engedjék meg nekem, hogy kijelenthessem, miszerint változatlanul regionalista vagyok. Gyermekkori emlékeim elválaszthatatlanok a hazaszeretettől és ez vonatkozik minden románra is.

Például felhozom az Amerikában élő románokat, akik gyakran hazatérnek, hogy felelevenítsék gyermekkori emlékeiket. Ez a mi hazánk és ezt szeretjük minden érzésünkkel. Meg kell azonban tanulni a kötelességtudást, mert különben nagy károkat okoznánk a közösségnek. Én, aki életem folyamán ellenzéki voltam, most a legelszántabb harcra vagyok a kormányzatnak. Húsz éven keresztül szenvedett az ország a választási harcok és hazugságok miatt. Ezért kellett a Nemzeti Ujjászületés Frontot megalakítani, hogy a demagóg agitációknak véget lehessen vetni.

Amikor Öfelsége a királyi parancsot adott, hogy egyesüljünk a trón köré, meggyőződtem arról, hogy a nemzetet csak ezen a módon lehet megmenteni.

Vaida-Voevod a következő szavakkal fejezte be beszédét:

— A Nemzeti Ujjászületési Frontnak a pártok felett kell állnia és itt minden bírálást szabad, mert csak így lehet a legjobb eredményeket elérni.

LÁTOGASSA MEG

Budapestet

a Duna királynőjét

a gyönyörű fekvésű fürdővárost

Felvilágosítással szolgál:

Budapest Székesfőváros

Idegenforgalmi Hivatala

Budapest, V., Deák Ferenc-u. 2.

Telefon: 181-213, vagy 181-349

visszanézünk és szívesen emlékezünk, de a legenda (t. i. a ferencjózsefi kor) egyre halványabb lesz s az új világ embere néha úgy érzi, hogy félelmes sorsát nem cserélné el mindenben a letűnt korszak életlehetőségeivel — írja egyik cikkében. És most e regényében ez áll: „Nem szeretek már semmit jobban, mint álarc mögül nézni az élet esztelen és kavargó ünnepélyét, egy sarokból”. Ezt a beszédet, ezt az elzárkózást már a jelen kényszeríti ki belőle, mikor a falanszter e mai rendszerében nincs mód, lehetőség, szabadság, hogy megmondja az igazságot az Ertelem nevében, mely „nem vitatkozni akar, sem alkudozni, még csak meggyőzni sem akar, Ezért húzza fel vára hídját s magára marad, mert más megoldás lehetetlen. Támadni nem akar, nincs is kedve hozzá, mert „támadással nem lehet elintézni semmit az emberek között”. De belenyugodni sem akar a körülmények zsarnokságába, abban a meggyőződésben, hogy mindaz, ami nem lelkiismeret, hanem külső erő, hatalom, politika, mindez egyszer csak nem lesz.

Márai példája és regénye már feltűnően mutatja, hogy elkezdődött a lelkek remetesége, a lelkiismeret elvonul a porondról, titokzatosan hallgat, ugyanúgy, mint amikor Nagy Sándor, majd a római birodalom ránehezedett a lelkekre s a sztoikusok erényeik vizsgálatával, az epikusok pedig gyönyörökkel borogatták sérüléseiket.

A „Vendégjáték Bolzanóban” jelentős állomás Márai irodalmi fejlődésében. Mind mélyebbre és mélyebbre lát az emberi lélek mélységeiben. Egyre közelebb és közelebb kerül azokhoz a kérdésekhez, melyekkel foglalkozni nem resteltek a legkitűnőbb elmék sem. Franciska vallomásában pedig a szavak olyan tűzijátékát rendezte meg, hogy az olvasónak eláll a lélegzete. Mostani irodalmunkban nincs Máraihoz fogható író a hatvanéveseknél fiatalabbak közül.

Szabó István

Franciaországban nem értik, miért és kiért kellett háborúba vonulni

W. Somerset Maugham, ez a nagyon nobiles, elegáns és szellemes angol társasági író, akinek regényeit és színdarabjait az egész világon ismerik, végigjárta a háborús Franciaországot, pontosan és érzőn sorra megnézte a francia katonák, tengerészek, kiköltözött polgárok, püspökök és hadbavonult fiatal papok, miniszterek, tábornokok, öregasszonyok, egyszóval az egész felfordított francia társadalom világháborús életét és most egy csinos füzetben beszámol tapasztalatairól.

ELÉG MÁR EBBŐL A FOLYTONOS HÁBORÚBÓL...

Erdemes elolvasnunk ezt az egyszerű és emberi hangon beszélő kis írást; benne nyoma sincsen semmilyen uszításnak, gyűlöletnek; csöndes és szelíd emberi hangon beszél;

egyetlen tendenciája az a bizonyos „le respect humain”.

melyet annyira csodált a mozgósított Franciaország emberei között.

Strassburgon kezdte útját, a kiürített régi német-francia határvároson, ahol a székesegyház rózsaszín öreg kövei és ívei homokzsákok torlaszai között vigyázzák a bizonytalan levegőt a holt város fölött. Az utcákon pár csendőrs egyéb elfoglaltság híján állig felfegyverzett őrszárak etetik a szaporá galambokat, a béke árván maradt madarait. Aztán elment az elköltözött lotharingiaiak és az elzásziak közé, akik ott élnek évszázadok óta ezen a határvidéken s akiknek minden szava, vágya az:

feleségeik, hozzátartozóik:

mely szinte nemzedékről-nemzedékre éppen erőfelül újul meg franciák és németek között. Ezek az elzásziak és lotharingiaiak, akik két haza, két nép szinte gyökértelen gyermekei — írja az angol író, — különösen érzik a háború veszedelmét önmagukon.

NŐK A HÁBORÚBAN.

Egész Franciaország — folytatja W. Somerset Maugham — olyan, mint valami nyüzsgő katonai tábor. Az egész ország mozgósítva van. A franciák nem mentek vidáman ebbe a háborúba. Valami komoly elszántság és eltökéltség ül meg az embereket, akik nem értik tulajdonképpen a háborút és

nem értik, miért, kiért kellett hadbavonulniok.

„Azért harcolnak, hogy ha már apáik és ők nem élvezhetik a békét, a munka, a polgáriasság áldásait, legalább békéjük és biztonságuk legyen gyermekeiknek, unokáiknak. A béke és a biztonság gondolata az, amely a franciákat ebben a háborúban egyedül lelkesíti, a munka folytonosságának őrzése és az emberméltóság, a „respect humain.”

Az angol író, maga is demokratizált és szocializált, de még azért ma is a régi társadalmi kasztszelleme nyomait fenntartó nemzet gyermeke, mélyseges csodálattal nézi ezt a francia emberiséget. Megcsodálja a Maginot-vonal kényelmi és biztonsági berendezéseit és szinte áhitattal tölti el a francia hadsereg baráti, emberi demokratikus szelleme, tiszták és legénység egyetértése, az emberméltóság kölcsönös becsülése katonák és feljebbvalók között. Aztán megcsodálja a francia nők békés hősiességét és munkáját a hadseregért. Egész Franciaország asszonyai dolgoznak a katonákért; a hazatérő szabadságot a közbeeső pályaudvarokon kényelmes pihenést, meleg vendéglátást, mosdást, tisztálkodási lehetőségeket és mindenütt tönegével áll a levélpapír, hogy írasson haza szeretteinek. A társadalom és elsősorban az asszonyok gondoskodása mintegy megjelenít egész Franciaország aggodalmát katonáikért. Az asszonyok kiveszik részüket az otthoni munkában is; a gyárak, üzletek, üzemek egy pillanatra sem szünetelnek,

a hadbavonult férfiak helyét mindenütt átvették feleségeik, hozzátartozóik;

a munkások, hivatalnokok, mérnökök, gyárigazgatók helyén most mindenütt asszonyok folytatják a férfiak régi szerepét. S itt szépen mondja el W. Somerset Maugham, hogy egy mérnöknek, akit azzal bíztak meg, helyezze nagy gonddal biztonságba az egyik középkori székesegyház üvegablakait, hirtelen be kellett vonulnia, hát helyét felesége vette át és

— Allandó közlekedési híd Románia és Bulgária között. Szófiából jelentik: A Vidinben megjelenő „Provesta” című lap közli, hogy a gőzkomp, amely Romániát Bulgáriával összeköti, már Várnában van, ahonnan Ruszcsukba érkezik. A bolgár közgazdaság szempontjából rendkívül jelentőségteljes tény ez és most már csak az lenne kívánatos, ha az uszó híd helyett egy állandó hidat létesítenének Bulgária és Románia között. (Rador.)

megkettőzött gonddal, éberséggel rakta el a középkori katedrális csodálatos üvegablakait.

Középkori katedrálisok! Az angol író, akiben, mint minden angolban, annyi finom érzék él a gótika iránt, úgy találja, hogy merész ívekkel, égi szárnyalással ma még jobban vigyázzák Franciaországot az öreg templomok, mint valaha. Bejárta a régi francia városokat, látott komoly falvakat, beszélt öregasszonyokkal, fiatalemberekkel, látott téli erdők mélyén és kazamaták homályában tábori miséket, érzi, hogy Franciaország mennyire katolikus ország, hogy

az Egyház ügyével mennyire azonos sorsu a francia anyaföld

és hogy a francia emberek mennyire mélyen katolikusok. Az angol író tanúsága elég arra, hogy megérthessük: az Egyház és a világi Franciaország között a szabadság és az anyaföld dolgában nincs és nem is lehet semmilyen hasadás. A francia katonák ugyanazzal a kemény elszántsággal mennek a háborúba, mint őseik, a keresztesháborúk középkori lovagjai, akiknek jelszava volt, amit a mai franciák is gyakran mondanak: Isten akarja — le Dieu le veult...

A frontokon papok száza, ezrei szolgálnak mint egyszerű katonák s otthon, öreg falusi templomok mélyén, a háború hírére csak annyit mondanak az emberek: megtesszük, amit tehetünk. Az angol író még nem látta az igazi háborút; amit leír, nem más, mint meghosszabbított, gigantikus mozgósítás. De lesz-e majd író, lesz-e majd szemtanú, aki méltón elmondja, milyen volt ez a háború. Lesz-e majd író, akiben a történelem sötét színei és vad pátosza mögül előtűnik szomorú ábrázatával a meggyötört ember, aki mindnyájunkban, ellenfelekben, szövetségeseinkben, semlegesekben annyira közös?

Gogolák Lajos

Finn asszonyok és gyermekek újabb menekülése a háborús Norvégiából vissza Helsinkibe

Egy finn asszony drámai elbeszélése a gépfegyvertűzben folytatott autóról

Helsinkiből írják: Egész Finnország lázas izgalommal várja azokat a gyermekeket, asszonyokat és öregembereket, akik az orosz-finn háború napjaiban elhagyták Finnországot és a skandináv államokban: Svédországban és Norvégiában találtak menedéket, most

újabb háború izgalmaiba és veszélyeibe kerültek

és finnországi hozzátartozóik aggodalommal várják megérkezésüket.

Az utóbbi napokban, a német-norvég konfliktus kitörése óta, háromezer finn asszony, gyermek és öreg ember tért vissza Norvégiából és Svédországból Finnországba s körülbelül ötezer menekült visszatérésére számítanak még. Finn illetékes tényezők véleménye szerint május közepéig minden, Norvégiában és Svédországban tartózkodó finn menekültnek haza kell érkeznie, hacsak a norvégiai események lehetővé nem teszik a finn menekültek egy részének útját.

A finn kormány értesülése szerint a norvégiai menekültek száma megnövekedett azokkal az újszülöttekkel, akik a hontalanságban születtek. 130 újszülött finn csecsemővel térnek haza az orosz-finn háború menekültjei Finnországba.

A Norvégiába menekült finn családok egy része már meg is érkezett Helsinkibe. Oslotól a svéd határig izgalmasan bővelkedő útjuk volt a finn menekülteknek. Egy asszony, aki két gyermekével és édesapjával együtt hagyta el Finnországot az orosz-finn háború idején, elmondta a „Times” helsinki tudósítójának Osloból történt menekülésük drámai részleteit.

Kiderül ebből az elbeszélésből, hogy a szerencsétlen finn menekültek többször életveszélyben voltak,

SZÉPSÉGE ÉRDÉKÉBÉN

használja naponta a Richard Hudnut cég kiváló minősége által világhírű készítményeit.

PUDER, KRÉM, ARCROUGE, AJAKROUGE

RICHARD HUDNUT

Szépségápolás

PARIS-NEW-YORK

A finn menekültek hatvan főnyi csoportja Oslo elfoglalása után hagyta el a norvég fővárost. A menekülteknek sikerült három autóbust szerezniük és múlt hét csütörtökén reggel nyolc órakor elindultak Osloból abban a reményben, hogy rövid idő alatt elérik a svéd határt.

Ebben a reményükben azonban csalódtak. A visszavonuló norvégok több helyen erősen megrongálták az utakat és az autóbuszok csak nagy nehézséggel haladhattak előre.

Amikor besötétedett, még mindig norvég területen tartózkodtak. Éjszaka kínos kalandok sorozata következett.

Oslotól a svéd határ felé haladó utat ekkor még a norvég csapatok tartották birtokukban és az éjszaka sötétjében a norvég katonák azt hitték, hogy a három autóbusz elöregyomuló német csapatok utaznak.

Az autóbuszokra ugyan nagy vörös keresztet festettek, ezt a jelzést azonban a norvég katonák az éjszaka sötétjében nem vették észre és több ízben sortűzet adtak az autóbuszokra.

A finn menekültek az autóbusz padlójára feküdtek és így kerestek védelmet a puskagolyók és gépfegyvergolyók elől. A puskagolyók összetörték az ablakokat és egyre-másra kopogtak a sortűzek az autóbuszok oldalain, mialatt a menekültek halálfélelemben várták meglapulva a fejleményeket.

Csodálatos véletlen folytán a többször ismétlődő sortűzeknek csak egy sebesült áldozata volt a finn menekültek között: egy tizenhárom éves kisleány, aki testvéröccsével utazott haza Finnországba. A kisleány karján puskagolyótól sebesült meg. Noha nagy fájdalmat okoztak, hősiiesen, zokszó nélkül viselte szenvedését és folytatta útját honfitársaival a svéd határ felé.

A svéd határ Oslotól ötven mérföldnyire távolságban van, de a finn menekültek csak másnap érkeztek meg izgalmas kalandjaik és életveszélyes élményeik után a svéd határra, ahonnan már békésebb körülmények között szállították őket Helsinkibe.

HIREK

MEGJELENIK:

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Belföldön házhoz való kézbesítéssel együtt magánosoknak havonta nyolevan lei, negyedévre 230 lei, félre 450 lei, egész évre 900 lei. Nyugdíjasoknak havonta házhoz való kézbesítéssel együtt havonta hetven lei, negyedévre 200 lei, félre 400 lei, egész évre 800 lei. Magyarországon havonta 4 pengő, negyedévre 12 pengő, félre 22 pengő és egész évre 40 pengő.

Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

TELEFON:

28-10 és este 10 óra után; 28-15

Uj vezetőség a háztulajdonosok egyesülete élén

A háztulajdonosok egyesületének vasárnapi közgyűlésén Cioban Pompil dr. elnök a megnyitás után betervezte a múlt évi működésről szóló igazgatósági jelentést. Az egyesület tagjai negyven millió lei értékű hadseregfelszerelési bont jegyzetek, az egyesület saját jegyzése pedig tizenötezer lei volt. Azután megejtették a tisztújítást, amelynek eredménye a következő: elnök Cioban Pompiliu dr., al-elnök Gerdánovits Sándor, ügyvezető igazgató Schiller Ervin, kerületi elnökök Hilt Lajos, Schmidt Ágoston, Schmidt Mihály, Fleissig Traian és Lukács Jenő, főtitkár Kisfaludy Ferenc dr., ügyész Junkert Mátyás dr., ellenőrök Lupu Alexandru, Lab Mihály és Nemes Zoltán, igazgatósági tagok Cioban Pompiliu dr., Gerdánovits Sándor, Hilt Lajos, Crismariu Octavian dr., Risu Ioan dr., Schmidt Ágoston, Schmidt Mihály, Kozumplik Ferenc, Fleissig Traian, Tietze Vilmos, Lukács Jenő, Holz Antal, Junkert Mátyás dr. és Schill Ervin.

Elhatározták, hogy küldöttségileg megjelennek Marta Alexandru dr. királyi helytartó előtt és kérik, hogy mint tanácsadók a háztulajdonosok egyesületének megbízottai a város vezetésében résztvehessenek. Cioban Pompil dr. indítványára a közgyűlés Carol király öfelségének hódoló táviratot küldött.

Roosevelt üdvözlő távirata a lengyel elnökhöz. Angresből jelentik: A lengyel nemzeti ünnep alkalmával Roosevelt elnök táviratot küldött a lengyel köztársasági elnöknek és legjobb kívánságait közölte, hivatkozva arra a hagyományos barátságra, amely az Egyesült Államok és Lengyelország között fennáll. (Rador.)

BORZALMAS SZERENCSÉTLENSÉG EGY LAKODALMAS HÁZBAN. Isztanbulból jelentik: A város közelében levő Kudna faluban borzalmas szerencsétlenség történt. Egy lakodalmis házban eddig ismeretlen okból robbanás keletkezett, aminek következtében az épület összeomlott és a 100 főnyi vendégsereg a romok alá került. Eddig 10 halottat és 20 sebesültet ástak ki a romok alól, de azt hiszik, hogy az áldozatok száma jóval több lesz. (Rador.)

Pius pápa kihallgatáson fogadta az olasz trónörökös-párt. Vatikánvárosból jelentik: XII. Pius pápa hétfőn délelőtt 11 órakor ünnepélyes kihallgatáson fogadta az olasz trónörökös és feleségét. A trónörökös-pár a vatikáni olasz nagykövetségében kevéssel 11 óra előtt érkezett meg és miután fogadták a díszszóval tisztelegését, bevonultak a pápa magánkihallgatási termébe. A kihallgatás végén a Szentatya művészi kivitelű ezüst Mária szobrot adományozott a hercegnőnek és aranyérmét a trónörökösnek. Utána a piemonti herceg és a hercegnő Maglionni bíboros államtitkárnál tettek látogatást, aki kevéssel utóbb viszonzta azt.

Két órákor zárnak a nyilvános helyiségek. Bucurestiből jelentik: Mától kezdve a nyilvános helyiségek zárórája ismét éjjel két órákor van.

Az ingatlanközvetítők bejelentése a pénzügyigazgatóságnál. Május 15-én lejár a határidő, ameddig a háztulajdonosoknak a jelzálogos kölcsönöket a pénzügyigazgatóságnál be kell jelenteni, ha azt akarják, hogy a kamatteher az adózásnál a ház jövedelméből levonassék. Ezt a határidőt az elmúlt években nem hosszabbították meg és az idén sem várható póthatáridő kitévés, amire a pénzügyminisztérium felhívása az érdekelteket külön figyelmezteti.

Felderítő csapatok működése a hegyi háborúban. Nehéz hegyi terepen, ahol kisebb csapatok harcolnak, szinte lehetetlen telefonvezetékkel fektetni és ezt a felderítő osztagok zászlójelekkel pótolják. Képünk egy ilyen felderítő katonát mutat zászlójelezés közben.

A fajpári tisztviselők nyári munkaidéje. A magántisztviselők Temes tartományi céhének vezetősége közbenjárt a temesvári fajpári vállalatok és a tisztviselők között a nyári munkaidő körül felmerült vitás ügyben. A céh azzal az áthidaló megoldással lépett fel, hogy a szombati napokon a fatisztviselők csak déli egy óráig dolgozzanak, délután pedig legyenek szabadok, viszont a többi munkanapokon délután 3-7 óráig dolgozzanak. A megoldást mindkét fél megfelelőnek találta és a megoldást a 22 temesvári fajpári cég közül 19 aláírta.

Református istentisztelet a Gyárvárosban. A Gyárvárosban ezen a héten kedden, csütörtökön és szombaton este 7 órakor úrvacsorához készítő bűnbánati istentisztelet lesz Str. Dacilor 10 szám alatt.

Elmélkedések a Szentlélekről. Május 8, 9. és 10. napján, este negyednyolc órakor a józsefvárosi katolikus plébániatemplomban a májusi ájtatosságok keretében Eröss Alfréd dr. gyulafehérvári teológiai tanár, a neves papköltő beszél. Elmélkedésének tárgya: A Szentlélek a történelemben, A Szentlélek az egyházban, A Szentlélek a családban.

Kerületi bajnoksági mérkőzések. A kerületi bajnokság temesvári mérkőzéseinek vasárnapi eredményei a következők voltak: Kadima—Patria 2:0. Rapid—Vulturii 4:1. CSHN—Cultura 5:4. Barátságos mérkőzés volt az Electrica—Banatul között 6:3 arányban.

Lengyelországiak is belépnek a német hadseregbe

A német hivatalos lap május 4-iki száma rendeletet közöl, amely megadja a katonai szervezetekbe való jelentkezés jogát a visszacsatolt keleti tartományok lakosságának.

(Rador)

Sport—Foto—Optic
A legolcsóbb sportcikkek és azok javítása
A. M. Mülley-nél
TIMISOARA
I. Str. Solderer 11.

Mozi

MŰSOR:

Kedden, május 7-én:

APOLLÓ: Renate a kvartettben (német film)

CAPITOL: A kirchfeldi pap (német film).

CORSO: A magányos farkas (angol film)

SCCALA: A végzetes asszony, (francia film.)

Álló óra

aszó szoros értelmében a belvárosi Bratianu-téren levő nyilvános óra. Álló óra azért, mert oszlopra helyezték el, de álló óra valójában azért, mert nem jár. Megállott. Félhetet mutatott, amikor megszünt működni. Nehogy a közönséget az álló óra félrevezesse, azért négy számtábláját papírral ragasztották le. Úgy nézet ki ezekkel a kerek lapokkal az óra, mint a halott, akinek szeméire ezüstpénzeket helyeznek. Azonban a tavaszi szellő és a tavaszi zápor kíváncsi volt, vajjon mi van a papírlapok mögött. Egyesült erővel sikerült nekik két ilyen papírlapot leválasztani a órától. Csalódottan látták, hogy ott nincsen semmi különös, csak két megmerevedett mutató, amely nem akar mozogni. Talán mégsem tart az óra sztrájkja sokáig, majd jönnek a villamos emberei, piszkálnak valamit a szerkezeten és az óra megindul és újra mutatja az időt. Reméljük...

Gyászír. Tóth Gyula Géza, a Kandia cukorkagyár igazgatója és a vállalat kereskedelmi osztályának vezetője, 54 éves korában meghalt. Harmincegy esztendő előtt lépett a Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság szolgálatába, közel húsz éve pedig a Kandiahoz került. A pontos, előzékeny tisztviselő mindenki rokonszenvét megszerezte. Régóta gyomorhaj kínozta, amely egyre rosszabbodott, most pedig halálát okozta. Elmultát gyászolja özvegye, született Halász Ilona, két gyermeke: Bandi és Böske, valamint nagy rokonság. Temetése ma, kedden, délután hat órakor megkezdődött a józsefvárosi temető Feger-kápolnájából.

Egyházközségi közgyűlés Jimbolian. A zombolyai római katolikus egyházközség Konrad Miklós dr. elnökle alatt tartott ülésén Welsch Hans titkár felolvasta a múlt évi működésről szóló jelentést. Úgy ezt, mint az évi számadást tudomásul vették és a vezetőségnek megadták a felmentvényt. Schmalz György káplán a megjelenésben akadályozott Engelhardt József főesperes-plébános helyett köszönetet mondott az egyháztanácsnak a példás működésért.

Bánságiak a milánói kiállításon. Cristu külkereskedelmi miniszter és Argetoianu koronatanácsos vezetésével nagyobb román küldöttség látogatja meg a milánói kiállítást. A küldöttségben Candea Cornel mérnök, képviselő, a temesvári műgyemem tanára, Popescu Gri-gore képviselő, a lugosi kereskedelmi és iparkamara elnöke és Gherman Nicolae képviselő is résztvettek a Bánságból. A román küldöttséget Milánóban ünnepélyesen fogadták és a polgármester ebédet adott a küldöttség tagjainak tiszteletére.

Az idegenforgalmi hivatal tagjai. A propagandaminisztérium az idegenforgalmi hivatal temesvári osztályának tagjait újból kinevezte. Ezek Muntean Leonte dr. főorvos, Munteanu Dimitrie erdőmérnök, Bojinca Cornel ügyvéd, Baran Coriolan dr. főpolgármester, Gurcaneanu Eduard kereskedelmi és iparkamarai elnök, Oprisa Liviu dr. ügyvéd.

CORSO mozi

Még csak néhány napig a szezon izgalmas filmje:

A magányos

farkas

Vance hírneves regénye után készült mesterfilm. A főszerepekben: Francis Lederer és Frances Drake. Paramount-híradó. Előadások d. u. 3, 5, 7 és 9 órakor

A legközelebbi műsordarab:

Margit : 3

Humorral telített nagyszerű vígjáték, melynek főszerepeit Gusti Huber, Theo Lingner, Hermann Thimig és Hans Holt játsszák

Színház

Pozsonyi lakodalom

Az operettegyüttes szerdai megnyitó előadása

Holnap, szerdán este kezdi meg a Thália operettegyüttese három hétre tervezett temesvári vendégjátékát. A megnyitó előadás műsorán Szilágyi László és Beck Miklós legújabb nagyoperettje, a Pozsonyi lakodalom áll. Szilágyi László nevéhez fűződnek az utolsó évek legnagyobb operett sikerei és új darabja egyesíti magában az egészséges szöveget, a modern, fiúbemászó zenét és kitűnő alkalmat ad rendezőnek, karmesternek és színészeknek a legszebb feladatok megoldására. A Thália minden alkotót meghozott, hogy a Pozsonyi lakodalom hosszú időkre emlékeztetés előadásban kerüljön a közönség elé. A rendezői ötletek egész sora, pompásan felépített, színes és mozgalmos finálék és nem utolsósorban a pazar világvárosi kiállítás bizonyára Temesvárott is sikerre viszik az operettet. A főszerepeket Krémer Manel, Sándor Stefi, Báza Éva, Gróf László, Ditrói Béla, Csóka József, Fülöp Sándor, Szendrei Mihály játsszák, de fellép az egész operettegyüttes.

HETI MŰSOR:

Május 8. szerda este 9 órakor: Pozsonyi lakodalom. (Az utolsó évek egyik legnagyobb operettsikere).

Május 9. esütörtökön este 9 órakor: Pozsonyi lakodalom.

Május 10. pénteken este 9 órakor: Pozsonyi lakodalom.

Május 11. szombaton délután 5 órakor: Iglói diákok. (Olcsó helyárakkal).

Május 11. szombaton este 9 órakor: Pozsonyi lakodalom.

Május 12. vasárnap délután 3 órakor: Gyimesi vadvirág. (Olcsó helyárakkal.)

Május 12. vasárnap délután 6 órakor: Pusztai szerená.

Május 12. vasárnap este 9 órakor: Pozsonyi lakodalom.

Pünkösdi hétfő délután 3 órakor: Zsimberi zombori szépasszony. (Olcsó helyárakkal.)

Pünkösdi hétfő délután 6 órakor: Pozsonyi lakodalom.

Pünkösdi hétfő este: Román előadás.

Május 14. kedden délután 4 órakor: Piroska és a farkas. (Gyermekelőadás.)

Május 14. este 9 órakor: Vén bakancsos és fia. (A Magyar Népközösség előadása.)

A magyar színház prózai társulatának bucsuelőadásai a városi színházban

Blaga Lucian „Gyermekkeresztesek” című színműve a történelmi egy lázasan izzó korszakát, a tizenharmadik század kereszteshadjárait idézi. Azt az időszakot, mikor a vallási rajongás pszichózisában már a gyermekek is útnak indultak minden országból, hogy a pogányoktól visszahódítsák Krisztus sírját. Egy ilyen csoportnak Erdélyen keresztül vezet az útja, ahol egy vár úrnője jószívvvel ad nekik élelmet, szállást. Azonban a várbeli gyermekeket is meg szállja a szent sír bűvölete. Ők is csatlakoznak a menetnek, sőt az őket vezető barát még a nagyaszonny fiát, Radut is, feleskedi, hogy részt vesz a szent vállalkozásban. A nagyaszonny azonban nem engedi el fiát, Radu rettenetes vágyakozásában összeesik, megbénul, majd meghal ugyanakkor, amikor a visszatérő barátot megöli egy kétségbeesett anya. Ez volna a dráma tartalma, amelyet széles történelmi esetkezeléssel, gazdag poézissal, ragyogóan ékesen szóló dikciókkal vetít elénk a szerző. A bucsúzó prózai együttes ismét szaporította diadalait, tökéletes előadásban tolmácsolta számunkra a magas irodalmi értékű művet. A rendezést Kádár Imre dr. végezte átitthetett, odaadó gondossággal. A fordítás Makkai László és Kiss Jenő kitűnő munkája, a szép kísérőzenét Dragoi Sabin szerzette, a díszleteket Demian Tassy tervezte. A nagyaszonny szerepében Benes Ilona nyújtott hatalmas erejű alakítást. Fényes Alice extatikus színekben révítette színpadra a rajongó gyermeket. Kitűnő volt a barát szerepében Nagy István, ugyancsak Tóth Elek és Deésy Jenő, mint a nagyaszonny tanácsadói. Paál Magda és Nagy Ilona, szerepeikben megrázóan érzékeltették a vérző anyai szív minden fájdalmát. A közönség, amely úgyszólván megtöltötte a színházat, írók és előadókat egyaránt mélyéges lelkesedéssel ünnepelte.

A legteljesebb siker jegyében került előadásra Mikszáth Kálmán dramatisztált regénye, a Mindenki lépik egyet. Ebben a vígjátékban sikerült Mikszáth aranyos, verőfényes képzeletét, elragadó humorát teljes egészében átültetni a színpadra. Az összes szereplők életelevenen mikszáthi figurák voltak, hamisítatlan erdélyi levegőt vittek a színre. Tóth Elek szintiszta magyar csizmadiája minden szavával, mozdulatával elragadtatást keltett. Bájos, érzelmes, csupaszív alakítás volt Fényes Alice Katicája. Benes Ilona legszebb sikerét aratta dr. Gyéresiné szerepében. Állandó derűltséget támasztott a nagyszerű humorú Hegyi Lili, ugyancsak Kovács György egy békebeli, kedvesen szemtelen vigéc alakjában. Nagy István, Deésy Jenő, Perényi, Szabados, Fedi és a többi művész kisebb szerepeikben, mind teljes tehetségükkel támogatta az előadást, a melyet állandóan megszakítottak a viharos tapsok. Most, hogy szereplését befejezte a prózai együttes, megállapíthatjuk, hogy minden alkalmammal maradéktalan gyönyörűséget szereztek a közönségnek. A műsor is gazdag volt, új és változatos.

(Flaneur)

— Vasúti szerencsétlenség Jugoszláviában. Belgrádból jelentik: Az esőzések következtében meggyöngyült a vasúti pályatest és egy tehervonat Szarajevó mellett kisiklott. Egy mozdony és tíz teherkocsi a folyóba zuhant. Egy személy meghalt, több súlyosan megsebesült. (Rador.)

(—) Pacha püspök tavaszi bérmautja. Ma, május hetedikén kezdődik Pacha Agoston megyés püspök tavaszi bérmautja, amelyre Héber János dr. püspöki titkár is elkíséri az egyházfőt. A bérmautás sorrendje az egyes községekben a következő: Május 7-én Szapárliget, május 8-án Kiszjenő és Varsánd, május 9-én Simonyfalva, május 12-én, pünkösdi vasárnap a temesvári püspöki székesegyházban, május 13-án Oreyfalva, május 14-én Vinga és Monostor, május 15-én Majláthfalva, május 16-án Németszentpéter és Székeskut, május 17-én Kisszentpéter, május 18-án Temeskenéz és Hodony, május 20-án Mercyfalva, május 21-én Szentandrás május 22-én Kovács és június 16-án Resica községekben lesz a bérmautás ünnepélyes keretben.

(—) Borzalmas kettős szerencsétlenség. Ploestből jelentik: Különös módon bekövetkezett halálos végű baleset történt az elmúlt este a ploesti pályaudvaron. Emandy Gheorghe vasutas és felesége látogatásban voltak egyik ismerősüknél, ahonnan a késő esti órákban indultak haza. Hogy utjukat megrovidítsák, a vasúti sínek mentén mentek. Lakásuk a pályaudvartól néhány száz méternyire fekszik és már csaknem hazértek, amikor hátuk mögött feltűnt a Cernauti-Bucuresti között közlekedő gyorsvonat. Amikor a mozdony közvetlenül mögöttük ért, a nagy gyorsaság következtében előállott léghuzam Emandynét a sínekre sodorta. A férj meghorzádva a történetektől, gondolkodás nélkül felesége segítségére sietett és az aszonyt elrántotta a sínpréről. Eközben azonban ő maga az utolsó előtti kocsikerekei alá került, amelyek a szerencsétlen végű embert valóságos kettészelték. Felesége ugyan életben maradt, a mozdony kerekei azonban mindkét lábát levágták, ezenkívül pedig koponya-alapi törést szenvedett. A borzalmas kettős baleset szinte pillanatok alatt játszódott le. A vasutas feleségét kórházba szállították, de nem valószínű, hogy az életben marad.

Bucurestre elvállalok képviselőket,

megőrzéseket, lerakatokat — üzemek, gyárak részéről. Fix anyagi kötelezettségekről is lehet szó. — Kereskedelmi kamarában bejegyzett cég vagyok.

Alexandru Fischer, Bucuresti
Casuta postală 333.

(—) Román egyháztanácsosok megbízóleveleinek igazolása. A temesvári görög keleti román püspökség újonnan megválasztott egyháztanácsa vasárnap délután ült össze, hogy megkezdje a megbízólevelek igazolását. A tanácsnak húsz egyházi és negyven világi tagja van, akik valamennyien megjelentek. Köztük van Mocsonyi Anton miniszter, királyi fővadászmester, Marta Alexandru dr. királyi helytartó és számos más előkelőség. A kultuszminisztérium megbízásából Ienciu Moise dr. miniszteri vezérigazgató jelent meg. A gyűlésen Popovicu Nicolae dr. nagyváradi püspök, a temesvári püspökség ideiglenes vezetője, elnökölt. A gyűlésen sorra megvizsgálták minden egyes megválasztott tanácsstag megbízó levelét és foglalkoztak az egyes beérkezett fellebbezésekkel is, amelyeket behatóan megvizsgáltak. Minthogy vasárnap nem fejezték be az igazolásokat, az ülést tegnap délelőtt és délután is folytatták. Az igazolások befejezése után megalkították az egyháztanács különböző bizottságait.

(—) Születések. Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Schmidthauer Milán, Voitiu Ioan, Alexandru Horia, Ciopec Elvira.

(—) Köszönetnyilvánítás. Mindazok, akik súlyos gyász esetünk alkalmával nagymérvű részvényt nyilatkozatukkal fájdalmunkat enyhítették, fogadják ezuton leghálásabb köszönetünket. Bild-család.

(—) Halálozások. Meghaltak: Mital Aurel huszonkét éves, Barbu Ecaterina született Cucu ötvenhat éves, Józsi Károly, hetvenhét éves kőműves, Rosenbergné Fanny született Deutschl hetvenkilenc éves,

Az utolsó évtized legszebb operettje
Pozsonyi lakodalom

Elragadó szöveg! Gyönyörű muzsika! Fény izzó kiállítás! Pazar, új díszletek! Káprázatos toalettek! — Hatalmas felvonulások! Nagy táncok és finálék! — Főszereplők: Krémer, Sándor Stefi, Kovács Kató, Báza, Czoppán, Gróf, Ditrói, Csóka, Fülöp Sándor, Borovszky, Réthely, Szendrey, Csengeri Aladár, Szentes, stb, stb.

Bemutató szerdán este!

— Addis-Abeba elfoglalásának évfordulója. Addis-Abeba-ból jelentik: Hétfőn ünnepelték az oissz csapatok addis-abebai bevonulásának évfordulóját. Olasz-keletafrika valamennyi központjában hazafias és hűségmegnyilvánulások voltak. (Rador.)

— Összehívják a Balkán-szövetség gazdasági tanácsát. Ankarából jelentik: Beavatott helyen megerősítik azt a hirt, hogy a Balkán-szövetség gazdasági értékesítését május 27 és június 2. között Dubrovnikban tartják. (Rador.)

Kávéházi Konrádok és a harctéri helyzet

Társaságban ültünk és háborús eseményekről beszélgettünk. Többen voltunk férfiak és nők, öregek és fiatalok, akadt közöttük németbarát és szövetségessel rokonszenvező, derűlátó és borulató, volt, aki a háborút négy évre jósolta és olyan is volt, aki határozottan állította, hogy októberre vége lesz mindennek. A vélemények megoszlottak, amint az rendszerint lenni szokott, ahol sok ember van együtt és sokféle gondolat szikrázik. Az igazság kedvéért meg kell jegyezni, hogy a beszélgetés nem kezdődött mindjárt a háborúval. Először társadalmi eseményekről, nőkről, pletykáról folyt a szó, az egyre növekvő drágaság is asztalra került, mert ez feltétlenül téma ott, ahol két ember összeke-ri, de csodálatosképpen, bármiről is diskuráltunk, szinte észrevétlenül és akaratlanul mindig Németországra, Angliára és Franciaországra tértünk rá. Hiába, a nyugtalan lélek mindig az- zal foglalkozik, ami nyugtalanítja.

Természetesen stratégia is akadt bőven. So- hasem hittem volna, hogy a kövér és ellustult javakorabeli férfiak, ezek a békés könnyelők, igazgatók, kereskedők, iparosok mennyire érte- nek a hadviselés tudományához. Mindegyiknek volt egy csalhatatlan és biztos terve az ellenség legyőzésére és mindegyik azon a véleményen volt, ha ráhallgatnának, illetőleg az ő tanácsát fogad- nák el, pár nap alatt vége lenne „az egész ko- médiának“. A vitába nők is beleszóltak, még pe- dig azzal a szenvedéllyel és angyali tudatlanság- gal, ami annyira jellemzi őket.

— Egyszerű az egész — mondotta egy fe- hérhajú, vastag szemüveges férfi — küldjenek az angolok kétezer repülőgépet Norvégiába, vagy ha az kevés, küldjenek négyezer gépet. Mindegyik gépen van húsz óriási bomba, ez ösz- szesen nyolcvanezer bomba. Gondolják el, ha ezt az iszonyú mennyiségű robbanóanyagot ledob- ják a magasból, ott kő kövön nem marad, egyet- len német sem menekül meg.

Ezt a „fellegjáró“ elképzelést nem hagy- hatta szó nélkül egy másik úr, aki a németek- kel rokonszenvezik és nyomban visszavágott:

— Négyezer repülőgépről ma csak a né- metek beszélhetnek. Hol van Angliának ennyi re- pilőgépe?... Viszont, ha már repülőátadás- ról beszélünk, szabadon megjegyezni, hogy ha négyezer német Messerschmidt-gép megjele- nik Britannia felett és ledobja azt a nyolcvan- ezer nagykaliberű bombát a kikötőkre, légi és tengerészeti bázisokra, a nagyipari központok- ra és arzenálókra, Angliának vége és ezután már gyerekjáték, hogy a német gyalogság part- raszálljon az angol partokon.

A két hadvezér egymásnak esett, kissé fél- revonultak és heves gesztusokkal igyekeztek egymást meggyőzni, miközben mindegyik a maga haditervének helyességét bizonyította. Valami- lyen zsebből előkerült egy térkép is és ezen ma- gyarázatták egymásnak a hadak útját. (Mint- ha 1914. ismétlődött volna meg, akkor is térkép fölé hajoltak az emberek.) Zászlócskák nem vol- tak kéznél, de egy hadvezér mindig leleményes és a zászlókat gyufaszálak, cigaretták, a kony- hából behozott babszemek és más apró tárgyak helyettesítették.

Darabig szólanul hallgattam és csodáltam a stratégiák nagy tudását, akik úgy dirigálnak hadosztályokat, motorizált osztagokat, hadiha- jókat és repülőgépeket, mintha egész életükben ezt tették volna és akik szemrebbenés nélkül gyilkolnának le százezer számra embereket, pe- dig biztosan tudom, hogy nem képesek végigné- zni, amikor a háztartási alkalmazott másvilágra küld egy csirkét. Hallgattam, de azután megszól- laltam, nehogy tudatlannak és tájékozatlannak higgyenek.

— Különös, hogy sem a németeknek, sem a franciáknak nem jutott még eszükbe, hogy alagutat fúrjanak a Siegfried- vagy a Maginot- vonal alatt — mondottam legközelebbi szom- szédomnak, egy vérmes, gutaütésre erősen haj- lamos vezérkari főnöknek. — A világháború alatt a nyugati fronton fúrtak az erődök alá ilyen alagutakat, amiket azután felrobbantottak és így hatoltak be az ellenséges állásokba.

Minden meggyőződés nélkül dobtam az asztalra ezt a lehetőséget, éppen csak, hogy mondjak valamit, mert valójában fogalmam nincsen arról, hogyan lehetséges a Raina alatt egy ilyen, több kilométeres alagutat fúrni.

— Érdekes szempont — bólintotta egy né- metbarát stratégia,

— Van benne valami — hagyta helyben a szövetségesekért rajongó hadvezér.

Többit nem is beszélünk erről a lehetőség- ről és éjfél után mindenki hazament. Másnap délelben egy ismerősöm megszólít az uccán és uj- ságolja:

— Hallotta, a franciák hosszú hónapok erős munkájával óriási alagutat fúrtak a német állások alá, levegőbe röptették a Siegfried- vonal egy részét és áttörték az erődítményeket.

Kissé csodálkoztam, hogy a franciák ilyen hamar megfogadták a tanácsomat és még job- ban csodálkoztam, amikor egy óra múlva másik ismerősömbe botlottam, aki félrehívott és su- gárzó arccal sugta a fülembe, hogy a németek alagutat fúrtak a Maginot-vonal alá és felrobbantották azt. Érthetetlen, hogy a németek mi- lyen hamar értesültek a legtitkosabb tervekről, ügylátszik, a Gestapo mintaszerű intézmény.

Délután már a kávéházban hallottam az alagútfúrás és a vele kapcsolatos robbantást, ezúttal már határozott formában, mert a rádió is közölte a szenzációs hírt.

— Saját fülel hallotta ezt a rádióközle- ményt? — kérdeztem az illetőtől.

— Én nem hallottam, de olyasvalaki mon- ta, aki feltétlenül megbízható és szavahihető személytől hallotta.

Hallatlan, hihetetlen, elképzelhetetlen, szé- dületes, hogy a rádió milyen gyorsan tud meg és közöl híreket. Hiába, a technika korában min- den lehetséges.

Délután négy órától este kilencig pontosan

tizenegy férfi és három nő ujságolta a nyugati front nagy eseményét. Hol a németek robban- tották fel a Maginot-erődöt, hol a franciák a Siegfried-vonalat, aszerint, hogy milyen párt- állású volt az illető ujságolvasó.

Hogy miképpen terjedt el ez a képtelen hír, azt sohasem fogom megtudni. Csak gyenge el- képzelésem van arról, hogy este, amikor a társa- ság tagjai széjjeloszlottak, a házastársak otthon az ágyban még vitakoztak az alagútról és rob- bantásról, majd másnap a férj és a felség külön- külön beszélt erről valakinek, a valaki másva- iaki előtt említette, a másvalaki hozzátett vala- mit, kicsit felcicomázta a valószínűség ruhájá- val, a tizedik, vagy a századik valaki pedig már a teljes bizonyosság kosztümjébe öltöztette. Hu- szonnégy óra alatt egy négy fal között elhang- zott jelentéktelen megjegyzés megfutotta a maga útját és mire hozzám visszakerült, már megdagadt rendes, szabályos rémhírré halottak- kal, sebesültekkel, előnyomulással és hadizsák- mánnal fűszerezve.

Igy születnek azok a kósza és nyugtalanító hírek, amelyek felkavarják lelkiünket, ezek azok a „hitelt érdemlő helyek“, „megbízható forrá- sok“, „közelálló körök“, „befolyásos személyek“, amelyek elsüllyesztenek csatahajókat, megse- misítenek hadosztályokat, ultimátumot küld- nek, mozgósítanak, szövetségeket kötnek és or- szágokat pusztítanak el.

Igaz, hogy nehéz, nagyon nehéz kívülma- radni az eseményeken, nem venni tudomást a történésekről, mert végeredményben, annak a pokoli színjátéknak, ami mostanában Európá- ban folyik, tulajdonképpen mi vagyunk a sze- replői és csak tudnunk kell, hogy milyen szere- pet játszunk. De az is igaz, hogy fölösleges rém- híreket gyártanunk, hiszen az ellenőrzött és hi- telű hír is elég súlyos. Minek nagyítsuk meg az amúgy is óriásira nőtt valószínűséget még nagyobb- ra? ...

Károly Sándor

A szivar és cigaretta készítés tudományának is van tanszéke az egyetemen

Európában a budapesti műegyetem tudományos tárgykörébe vették fel először a dohánynak, mint él- vezeti cikknek rendszeres vizsgálatát. A magyar kul- tuszminiszter ugyanis most hagyta jóvá Gärtner Károly dr. vegyész-mérnöknek „A dohány mint élve- zeti cikk és ipari nyersanyag“ című tárgyköréből vett egyetemi magántanári képesítését. Gärtner műegyetemi tanárságát tíz évvel ezelőtt a Dohány- jövedék vegyész-főmérnökévé nevezték ki és ugyan- akkor kapott megbízást a Magyar Nikotingyár mű- szaki vezetésére és a dohányjövédéki laboratórium fejlesztésére is.

Gärtner Károly dr.-t felkereste egy ujságíró, akinek a dohányzással kapcsolatos tudományos ku- tatásairól a következőket mondotta:

— Vizsgálataimat főleg a dohány előkészítő el- járásainak és pedig a szárításnak, valamint a fer- mentálásnak, tehát a dohány érleltetésének megis- merésére irányítottam. Ugyanis mindenki előtt köz- tudomású, hogy az érett zöld dohány rendkívül bo- ryolult átalakulásokon megy keresztül, míg élvezeti szer gyártására alkalmas anyaggá válik. A Dohány- jövedék több ízben külföldi tanulmányútra küldött, alkalmam volt a németországi, ausztriai és lengyel- országi viszonyokat tanulmányozni.

A „REDRYING-FÉLE ELJÁRÁS“

— A dohányjövédék gyártási és termelési szak- értőivel együttesen végzett vizsgálataim alapján ve- zették be a Redrying-féle mesterséges fermentálási eljárást, amely a dohányok minőségében és színében nagy javulást eredményezett. A minősítés terén a multban az volt a helyzet, hogy a dohányokat szár- vást útján minősítették, ami az elbírálásnál bizonyos mértékig szerephez jut: a szakértők szubjektív- vítését. Ez a minősítési mód fennáll ugyan ma is, de a munkám során bevezetett, kémiai úton való minősítés tökéletessé teszi az eljárást.

— Milyen vonatkozásban hozott változásokat az új rendszer bevezetése?

— A Redrying-féle rendszer elsősorban megaka- dályozza színben való sötétedést, ami annyit jelent, hogy a fermentálási eljárás befejezése után a vilá- gos dohány megmarad világos színűnek, a minősé- ge pedig lényegesen javul, mert a minőséget javító alkotórészek mennyisége a dohányban megnöve- szik. A tudományos munka tehát főképpen a mi- nőséget rontó és javító alkotórészek viszonyának meg- határozására vonatkozott. Ezekkel a vizsgálatokkal egyidőben foglalkoztam a magyar dohányok kémiai összetételének kérdésével s ennek révén precíz és számokkal kifejezhető minősítést értem el,

— Tudományos munkássága során tart-e ka- pcsolatokat a külfölddel?

Éppen most kaptam meg a hivatalos okmányt, amely szerint az Internationale Tabakwissenschaft- liche Gesellschaft alelnökévé választott. Ezt a nem- zetközi tudományos szert vezetnek a dohány aka- démiájának. Elnöke német, három alelnöke közül egyik olasz, a másik amerikai, a harmadik én vagyok.

— Hol folytatja tudományos kutatásait?

A dohányjövédék kémiai laboratóriumában, a mely ma egyike a legjobban felszerelt dohánykutató laboratóriumoknak a világon. Ezt a tényt a labora- tóriumban gyakran megforduló angol, német, fran- cia, balkáni és egyéb külföldi tudósok is elismerik. A laboratórium létesíthetése Fattinger Sándor dr. miniszteri osztályfőnök nevéhez és munkásságához fűződik.

— Mikor kezdi előadásait a Műegyetemen?

— Szeptemberben, vegyész-mérnök-hallgatók számára, heti két órában.

A NIKOTIN HATÁSA, A DOHÁNY JAVÍTÁSA

— Mik az orvoséltan legújabb megállapításai a dohánynak, mint élvezeti cikknek hatásairól?

— Ma már látjuk, hogy az a „tragikus“ hatás, amelyet korábban tulajdonítottak a dohányzásnak, megközelítően sincs meg. A legújabb kutatások ered- ménye szerint a cigaretta és szivar füstjéből a ni- kotinnal körülbelül csak 30 százaléka megy át a szervezetbe. Az ártalmasságot csökkentik az is, hogy sikerült olyan vegyületeket kimutatni a dohányban, amelyek a nikotin hatását lényegesen csökkentik. Ilyen vegyületek a dohányban lévő cukrok, szerves savak, polyfenolok. Minél több valamely dohányban a cukor és a szerves sav, annál jobbminőségű a do- hány és annál kisebb a nikotintartalom.

— Hogyan alakul át a zöld dohány élvezeti szem- pontból olyan kevésbé ártalmas anyaggá?

— Ezzel a kérdéssel Smirnow dr. orosz kémikus- professzor foglalkozott alapvető módon, 1927-ben megjelent nagy munkájában. A legkülönbözőbb faj- táju, tehát nemcsak orosz, hanem keleti és tengeren- túli dohányokon végzett tanulmányai során megállá- pította, hogy a fermentálási folyamat a zöld dohány sejttanyagának elbontódása révén jön létre. E fo- lyamatokat pontos kémiai ismeretünk révén irányít- tanunk is lehet.

— A jövő törekvése, hogy a folyamatokat mes- terséges úton megfelelő irányba tereljük s ezáltal a dohány minőségét javító alkotórészek, cukrok stb. minél nagyobb mennyiségben képződjenek az élvezeti cikk gyártására készülő dohánynál.

A belügyminisztérium intézkedései a külföldiek ellenőrzésére

Bucurestiből írják: A belügyminisztérium tovább folytatja az országban lakó idegen állampolgárok működésének ellenőrzését. A jelenlegi feszült nemzetközi helyzetben, amikor minden figyelem a határookra tereledik, nem hanyagolható el a belső biztonságra való ügyelés sem.

Románia az az ország, amely mindig teljes nagy brómmal fogadta a külföldi látogatókat és törvényes védelmükre minden könnyítést biztosított. Meg vagyunk győződve, hogy a belügyminisztérium intézkedései eredményesek és hatásosak lesznek. Senki sem kell félnie a rendőri hatóságok részéről történő esetleges zaklatástól, mert az ellenőrzés a legteljesebb törvényességgel történik. Örömmel vesszük, ha az idegenek a világ minden részéből felkeresnek, de ez nem jelenti, hogy ölbe tett kezekkel kell álljunk azokkal a kevesekkel szemben, akik hátsó gondolattal jönnek Romániába. A belügyminisztérium rendészeti intézkedései alkalmasak arra, hogy a román állampolgárok és az ittélő külföldiek legtökéletesebb összhangú együttélését biztosítsa.

Ajtay Gábor lett az újszentesi református lelkész

A szomszédos Újszentes nyolcszáz főnyi református egyházközsége vasárnap töltötte be a tavaly nyugalomba vonult Hamar György lelkész örökét. A meghirdetett állásra nyolc lelkész pályázott, akik között az egyházközség most választott. A választást mint az egyházkerületi esperesség kiküldöttei, Nagy Márton bodófalvi lelkész és Izsáky Károly egyházmegyei tanácsbíró vezették le. Az egyházközség a pályázók közül Ajtay Gábor temesvári hitoktató lelkészt választotta meg papjává.

Ajtay Gábor a bánási fiatal lelkésznevezésék igen értékes tagja. Hittudományi tanulmányait Kolozsvárott végezte és nyolc esztendő előtt került Temesvárra. Nagy buzgalommal végezte a hitoktatást és érdemeket szerzett az ifjúság nevelése és vezetése körül. Úttörő és sikeres munkát végzett a városba került református cselédek tömörítése és vallásérkölcsi vezetése terén. Lelkészi hivatásán kívül nagy társadalmi és irodalmi tevékenységet is kifejtett. Mélyen érző verseit állandóan közli a Déli Hírlap is.

Ajtay Gábor lelkésszé történt megválasztása nagy nyereséget jelent az újszentesi református egyházközség számára, amely személyében tehetséges, törekvő és munkás lelki vezetőt nyert. Ajtayt új állásába kerülésekor sokan kerestek fel rokonszenveikkel és üdvözlésükkel. A Déli Hírlap a maga részéről csatlakozik az őszintén örvendezőkhöz. Tekintettel arra, hogy Újszentes község közvetlen közelében van a városnak, azok a benső kapcsolatok, amelyek lapunk és Ajtay Gábor között fennállanak, a jövőben sem szűnnek meg. Az új újszentesi református lelkész beiktatása a legközelebbi megy végbe.

SCALA mozi

Ma nagyszabású premier!

Popescu Elvira legragyogóbb, legszelleme-
sebb francia vígjátéka

Az asszony vétkezik

Tökéletes, szellemes, ötletes, szenzációs fordulatokkal teli cselekmény. Minden jelenete szórakoztató

Csak felnőtteknek!

Híradó: Dánia megszállása. — Szerdán d. u.
3—5 óráig utoljára:

A notre-damei toronyőr

Aranyér ellen
Goedecke féle Anusol!

KÖZGAZDASÁG

Az ellanyhult kereset folytán az áruk némi csökkenése állott be

Rossz üzlet az áruhalmozás, megszűnt a közönség vásárlási kedve

A nyugati hatalmak és Németország háborúja nemcsak a hadviselő, de a semleges államok gazdasági életére is kihat. A háború kitörése után szinte napokkal már érezhető lett Európában a gazdasági feszültség, amely maga után vonta az áruk ugrásszerű emelkedését. Az első bizonytalanságok idején, amikor kőszá hírek keringtek, szinte vásárlási roham vett erőt az embereken. Szegény és gazdag sietett az üzletekbe, hogy az anyagi lehetőségek szerint szövetbe, bőrárúba és élelmicikkbe fektesse pénzét. Ennek pedig az lett a természetes következménye, hogy a drágulás teljes erővel megindult a gazdasági, ipari és kereskedelmi fronton. Rövid hetek alatt 20—40, majd 50—60 százalékkal emelkedtek a különböző ipari cikkek árai.

A piacon a primőrök borsos árai erősen lecsökkentették a keresletet, az 1—2 leies burgonya ára is 6 leire szűkött. A 600—700 leies cipőt 1000—1400 leiért kínálják a kirakatok és a polgár elképedve támooggott az áruk szédületes vágtatásában.

A kormány szigorú intézkedéseket léptetett életbe a spekuláció túlkapásai ellen s a helyi hatóságok fokozott mértékben ügyeltek azoknak betartására.

A piacon hatósági beavatkozás nélkül hirtelen lanyhulás állott be az utolsó napokban. A gazdasági egyensúly kezd helyrebillenni s az első jelenséget kezdi felváltani a viszonylagos nyu-

galom. Sőt a lakásokban felhalmozott élelmiszerek, gyarmatárúk értéke is leesett. Az élőjószágok, vágott hús és gabonaneműek kivételének leállítására és az ellanyhult kereslet következményeként, ha lassú tempóban is, de kezdenek visszazuhanni a magasra szűkött áruk.

Bőr-árak. Általános közszükségleti cikkekben 5—6 százalékos estek az áruk. Luxus árukban az a helyzet, hogy nincs emelkedés, de még esés sem, ami annyit jelent, hogy az áruk ezekben a cikkekben is lefelé tendálnak. Az őszi és tavaszi élénkség után erősen visszaesett a forgalom.

Textil. A különböző vélemények dacára is az a helyzetkép alakult ki, hogy ha nem is emelkedés arányában, de fokozatosan lanyhulni fognak az áruk. Egyesek szerint a belföldi gyárak emelni kívánják a szövetek árát, mások szerint az áruk 15 százalékos estek. Szóval középírány: textilárúkból is lanyhulást jelez az irányzat. Szövetkereskedők mindenestre már is 10 százalékos csökkenéssel számolnak.

Gyarmatárú. Hasonló a helyzet a kereskedelem, ipar és gazdasági élet egyéb vonatkozásaiban is: esnek az áruk. A spekulációt törvény bünteti és áremelést csak minisztériumi jóváhagyással lehet eszközölni. Viszont azoknak az áreséseknek, mint például a kávé nagybani áránál a tíz százalékos árcsökkenésnek nem a törvény szigorja a magyarázata, hanem az, hogy a belföldi piacon rendkívül lanyhult a kereslet.

Románia eddig csak egyötödrészen vette igénybe a huszéves angol áruhitelt

A fennmaradó részért a CFR vesz anyagot

A múlt év májusában létrejött román—angol gazdasági szerződés, mint ismeretes, öt és fél millió font huszéves áruhitelt biztosított Romániának angol áruk vásárlására. E hitel keretében Románia a múlt évben gyógyszereket és textilárúkat vásárolt, azonban ennek a hitelkeretnek eddig csak mintegy 20 százalékát vette igénybe. Külföldi lapjelentések szerint most Londonban tárgyalások folynak, hogy az öt millió fontos hitel keretében Románia Angliából vasúti anyagokat vásároljon. A vásárlások lebonyolítására Perieteanu, a CFR elnökének vezetésével bizottság utazott Londonba.

A CFR külföldi vagonvásárlásai azért váltak szükségessé, mert a belföldi vagon- és mozdonyépítő vállalatok nyersanyaghiány és a nemzetvédelemmel kapcsolatos szállítások miatt csak részben tudnak eleget tenni a megnövekedett szükségletnek. Londoni híradás szerint a tárgyalások a román—angol új fizetési egyezmény megkötésére folyó tárgyalásokkal párhuzamosan folynak és előreláthatólag a mindkét irányban folyó tárgyalások rövidesen eredményes befejezést nyernek.

A napraforgó olaj új árai

A nemzetgazdasági minisztérium május 4-iki érvényű új maximális árakat állapított meg a napraforgóból készült étolaj számára. Ez: Balti és valamennyi többi város számára Bucurestiből kivéve 48 lei a gyárban, 49 lei nagyban és 51 lei kicsinybeni vételnél literenként. Bucurestiben 52, 53, illetve 55 lei az ár. Az árhoz csak a számla bélyeget lehet hozzászámítani, abban az esetben pedig, ha az eladó az árut más városból hozta, mint ahol forgalomba hozza, a szállítási költségeket is felszámíthatja. A katonaság részére történő rendelés esetében Baltiban és minden többi városban az olaj ára 46 lei a gyárban átvéve, Bucurestiben 50 lei kilogrammonként.

— Amerikában csökkent az acél ára. A nemzetközi árutőzsdéken, különösen az USA árutőzsdéin, a hetek óta tartó árszilárdulás nem folytatódott tovább, sőt egyes cikkekben ismét árcsökkenések mutatkoznak. Ezek közül a legfeltűnőbb, hogy az amerikai acéltrösztök az acélárakat mérsékeltek, amit azzal indokolnak, hogy a külföld kereslete a remélnél kisebb. Ezzel szemben a mezőgazdasági termelésű nyersanyagok árai továbbra is szilárdulnak.

(—) Kereskedők és vendéglősök figyelmébe! A városi reklám és hirdetés vállalat felhívja ezúton is az összes kereskedőket és a nyilvános helyiségek tulajdonosait, hogy akármilyen plakát, fénykép, vagy más reklám nyilvános kifüggesztése, reklám céljából való felhasználása akár a kirakatokban, akár pedig a helyiségek belsejében, továbbá magánházak és lakások ablakaiban, vagy azok falain való elhelyezése, ezenkívül pedig olyan helyeken való alkalmazása, amelyeken a reklám a közutakról látható, csakis abban az esetben van megengedve, ha ezek a reklámok a városi reklám és hirdetés vállalat bélyegzőjével lebélyegzést nyertek. Kihágás esetében úgy az üzlettulajdonosok, mint a reklámot igénybevevők is a városi szabályrendelet 23. szakasza értelmében a helyszínen büntetést kapnak és a kihágás megismétlése esetében már az új büntető törvénykönyv rendelkezései lépnek érvénybe a mulasztókkal szemben. A városi hirdetés vállalat továbbá a kereskedők és a többi érdekelt tudomására hozza, hogy azokat a vászonredőnyöket, amelyek a kirakatokat a nap ellen védik, a városi szabályzat 11. szakasza értelmében úgy kell elhelyezni, hogy azok a járda felett legalább kétméternyi magasságban legyenek. Ezen előírás ellen vétők szintén büntetésben részesülnek.

A Magyar Gazdasági Egylet közleménye Egy ismeretlen hangyáról

Itt él környezetünkben a természetnek eme ti-
bokzatos életet élő teremtménye, mégis oly kevesen
ismerik, oly ritkán lehet hallani valamit elzart re-
mete életükről és a természet életében betöltő sze-
repükről.

Kapus hangya a közép nagyságú és kimondot-
tan a zárt családi életet élő hangya fajok csoportjá-
ba tartozik. Egy egy családban legtöbbször csak
30-40 munkás hangya és 4-5 kapus szokott lenni.
Az anya szerepét a kapusok töltik be. Tanyájukat,
fészkeiket olyan növények, fák elhalt részeibe ren-
dezik be, amelyek podvásodásnak vannak indulva
és ahol már előzőleg valami más rovar-társuk,
szu vagy valami apró darázs féle leélte álcaéletét
és volt szülőhelyét elhagyta. Gyakran lehet talál-
kozni velük a tölgyfagubacsban is, ahol előzőleg a
gubacs darázs-ivadéka élte le álca és báb életét.

Az új lakást legelőször csak az anya foglalja
el, amely a régi lakását elhagyva másnapjait ren-
desen a szabadban tölti, mely után mint megter-
mekényült anya lakást keres, ahová egyedül be-
települ és lerakja tojásait. A tojások lerakása után
az anya valósággal rabja lesz fészkeinek, a fészkek
kijáró nyílását a fejével eltorlaszolja, ahonnan csak
akkor húzódik vissza, ha táplálékot akar felvenni,
ami rendszeren a fészkekben előzőleg lakott s ott át-
alakult rovar-társa hábruhája maradványából szo-
kott kikerülni. Amíg ivadéka kikelnek az anya
igen érdekes átalakuláson megy át. A feje megnyú-
lik, azt a vastagságot kapja, ami a fészkeknek a ki-
járó nyílásába bepásszolja, dugó formájú lesz és a
színe és egyéb külsőformája is a lakás színét és for-
máját veszi föl, pl. ripacsos vagy rovátkás lesz.
Az első nemzedék közül néhány nőstény a teljes
kifejlődése után a szabadba megy, ahol párosodik
és újra visszatér fészkebe, azért, hogy segítsenek
anyjuknak a kapusi szolgálatban. A fejük meg-
kapja a kivánt formát és így felváltva kapuskodnak
életükön át, közben az elhullt munkás-hangyák szá-
mát is szaporítják. Ezekből a fiatal anyákból egy-
egy kintmarad és új családokat alapít a fönt leírt
módon.

Legérdekesebb a kapus anyák szolgálattétele,
ammi abból áll, hogy a fészkekbe ki, vagy bemenni
csak a kapus engedélyével lehet. A kimenni akart
munkás a kapus testét megérinti az általuk ismert
módon, a kapus visszahúzódik és a kimenni akarót
kiereszti. A visszatérő pedig a csápjával megciró-
gatja a kapus fejét, amikor az újra beereszti a jö-
vevényt. Más idegen rovar a fészkekbe behatolását
nem nyer. Veszély esetén 2-3 kapus is védi a ka-
put az idegen betolakodóval szemben. Nézetem sze-
rint a hivatásuk jelentéktelen, ami abból állhat,
hogy mivel a táplálékuk egy részét a felosztásnak
indult növény vagy fa elhalt testrésze szolgáltatja,
elősegítik annak a mielőbbi elporlasztását, mert
bár lassú, de rendszeres munkájukkal a fészkek
belsejét folyton rágják, örölik és így az előbb a
porba hull, összeomlik, hogy a további előkészítését
a további élethez, a talaj többi munkásai vehessék
át.

Bíró Pál.

— A mezőgazdasági gépek hivatalos ára. A
nemzetgazdasági minisztérium három listában
állapította meg a mezőgazdasági gépek és esz-
közök detail árát és pedig: 1. Kézi mezőgazdasá-
gi eszközök. 2. Mezőgazdasági gépek és azoknak
tartalék részei. 3. Szőlészeti eszközök, készülé-
kek és azok tartalék részei. A hivatalos lap áp-
rilis 26-iki számában közzétett lista a detail ár-
akat tünteti fel. A nagykereskedők és kiskeres-
kedők nyereségét a kereskedők és a belföldi, il-
letve külföldi gyárosok között létrejött megegye-
zés állapítja meg. A detail árakon felül a vevő
csak a 2 százalékos nemzetvédelmi illetéket fi-
zeti.

— Új cégbejegyzési engedélyek. A temestar-
ományi cégbejegyzési különbizottság legutóbbi
ülésén a következő kereskedővállalatok működés-
ét engedélyezte: Vacarescu Dimitrie, Spáti,
Krassómege, szeszifőző, Belea Gheorghe, Nagy-
tikvány, Krassómege, korcsma, mézárászék és
szeszifőző, Pascu Traian, Krassó-Várad, vegyes-
kereskedés és terményeladás, Devald Béla, Bok-
sánbánya, fakitermelő vállalat, Kelcsó Imre,
Perjámos, vas-, gyarmatárú, és mezőgazdasági
gépek, Friedmann Jenő, Karánsebes, tűzifa és
lisztkereskedés, Zweig Ákos, Karánsebes, bőr,
gumiárú, rövidárú kereskedés, Schwartz József,
Arad, nemzetközi szállítás, Lazar Stefan, Honcz-
tő, Aradmegye, fakereskedés, Costa Lazar, Lu-
gosel, vegyeskereskedés, Bakos Ferenc, Nórin-
cse, Szörénymegye, vegyeskereskedés és Stoica
Gheorghe, Lugos, vendéglő és italmérés.

Sürgösen kérni kell a luxuscipő eladására engedélyt

A cipőárak maximálásával kapcsolatban a
nemzetgazdasági minisztérium közleményt
adott ki, amelyben ismerteti, hogy a luxuscipők
előállításával és árúsításával foglalkozó műhe-
lyek és üzletek tulajdonosai az egész ország ter-
ületén kötelesek haladéktalanul engedélyt kér-
ni ilyen cipők készítésére, valamint árúsítására.
A kérvényeket a tartományi helytartósághoz
kell benyújtani. A kérelemhez két példányban mel-
lékelni kell az 1940 március 4-én felszámított
árak jegyzékét mindazokról a cipőfélékről, ame-
lyek előállításával, vagy eladásával — készen,
vagy megrendelésre — a kérvényező foglalko-
zik. Az egyes cipő- és lábbeliféleket pontosan
körül kell írni, meg kell jelölni a minőségét, va-
lamint az eladási árát minden cikknek. A jövő-
ben egyetlen műhely sem készíthet és árúsíthat,
valamint egyetlen üzlet sem adhat el más luxus-
cipőt, mint amelyet a hatóságokhoz benyújtandó
árnyilatkozatában felsorol. Ezeket az árjegy-
zékeket felülvizsgálják, jóváhagyják, vagy mó-
dosítják és az így megállapított hivatalos árak
kötelezők az eladóra. A hatóság által láttamo-
zott árjegyzék egyik példányát visszaküldik a
kérvényezőnek, aki köteles a jegyzéket látható és
könnyen hozzáférhető helyen az üzletében, vagy
műhelyében kifüggeszteni. Azok az iparosok,
vagy kereskedők, akik nem kérvényezik az elő-
írt különengedélyt, a jövőben nem készíthetnek
és nem árúsíthatnak luxuscipőt és lábbelit.

— A német államé lettek a szlovákiai pet-
róleumtelepek. A német kormány és szlovák
kormány között az elmúlt héten megegyezés jött
létre, amely szerint a Pozsony melletti egbe-
l petróleumtelepeket — amely eddig a csehszlovák
állam tulajdona volt — a német állami petróleum
vállalat vette át. E petróleumkutak összes terme-
lését a német hadsereg részére foglalták le,
ugyanakkor a cseh-morva protektorátus, va-
lamint a szlovák állam polgári szükségletét kül-
földről akarják beszerezni. Hasonló módon né-
met állami kezelésbe kerültek a szlovákiai pet-
róleumszállító és finomító berendezések is.

— Jelentéktelen az élőállat felesleg — szük-
ség van hústalan napokra. A földművelésügyi
minisztériumban elkészítették az ország vágó-
marhafőlöslégének statisztikáját. A statisztikai
adatok beszédesen bizonyítják a heti két hústalan
nap bevezetésének szükségességét, mert az
összes állatfajok vágásra szánható feleslege alig
haladja meg valamivel az állandó szükségletet.
Legnagyobb felesleg vágósertésben mutatkozik:
425.000 drb., de ez a szám is csak 14 százalékkal
nagyobb az állandó szükségletnél. A szarvas-
marhafelesleg 233 ezer, ami a szükséglet 5 szá-
zalékának felel meg, juhfelesleg 946.000, vagyis
7 százalékos.

— A sertéspestis leküzdésére intézet létesült
a Banatban. A temesmegyei Fenlak községben
szérumállomás létesült a sertéspestis leküzdésé-
re. Az állomást több, mint 100 ezer lejes költség-
gel a helyi legelőtársulat létesítette és a napok-
ban adták át rendelkezésére. A teljesen mo-
dern, mintaszerű szérumállomás megnyitó ün-
nepén dr. Ioan Bogdan főállatorvos a sertés-
tenyésztés fontosságát ismertette, majd száz-
hatvan sertést védő-szérummal látott el.

— Kinevezték a közfuvarozási szerződéseket fe-
lülvizsgáló bizottságot. A május 17-ikén kihirdetett
királyi rendelet után, amely a gépi erejű járművek-
nek közfuvarozási szerződéseinek felülvizsgálását
elrendelte, most a közmunkaügyi és közlekedésügyi
minisztérium kinevezte a szerződéseket felülvizsgáló
bizottság tagjait.

— Fővárosi és kikötői gabonaárak. Búzá-
ban, kukoriciában és rozsbán az árak szilárduló
irányzatot mutatnak, a többiekben az árak tar-
tottak. Az exporttevékenység úgy a tengeren,
mint a Dunán nagyon élénk. A hét végén a fon-
tosabb romániai gabonafajtákra a következő
árakat jegyezték: Bucuresti: 75 kg.-os búza (3
százalék idegen anyaggal) 64.000 lei, 59-60
kg.-os árpa (6 százalékkal) 46.500 lei, szárított
kukorica 48.000 lei. — Braila: 73 kg.-os búza (1
százalék idegen anyaggal) 64.000 lei, 58 kg.-os
árpa (3+2 százalékkal) 44.500 lei, 69-70 kg.-os
rozs (4+5 százalékkal) 58.500 lei, 41-42 kg.-os
zab (3+3 százalékkal) 56.500 lei, szárított ku-
korica 50.000 lei, Victoria borsó 190.000 lei, I-a
bab 190.000, napraforgómag 110.000 lei, köles
105.000 lei, kendermag 215.000 lei. Galati: 75
kg.-os búza (2 százalék idegen anyaggal) 65.000
lei, 58 kg.-os árpa (3+3 százalékkal) 46.500 lei,
69-70 kg.-os rozs (4+4 százalékkal) 58.500 lei,
40 kg.-os zab (6+4 százalékkal) 56.000 lei, ve-
gyes kukorica 47.000 lei, Victoria borsó 190.000
lei, I-a bab 190.000 lei, napraforgómag 109.500
lei, repce 97.000 lei, tökmag 150.000 lei. —
Constanta: 75 kg.-os búza (3 százalék idegen
anyaggal) 65.000 lei, 59 kg.-os árpa (2+2 szá-
zalékkal) 46.750 lei, 69-70 kg.-os rozs (3+3
százalékkal) 58.750 lei, 40-41 kg.-os zab (3+3
százalékkal) 56.500 lei, vegyes kukorica 45.000
lei, Victoria borsó 190.000 lei, I-a bab 190.000 lei,
napraforgómag 110.000 lei.

— Üzleti könyvek felbélyegzése. Megismé-
teljük, hogy az üzleti könyvek minden olyan lap-
ja után, amelyre április 1. után bevezetés törté-
nik, 1 leu illeték rovandó le a bélyegtvörvény 4.
szakaszának 19. par. módosítása folytán. Tehát
felülbélyegzendők a teljesen üres lapok és azok,
amelyekben már van bejegyzés, de pótlólag jön
hez a újabb beírás április 1-től kezdődően.
Ugyanez áll a kartotékok lapjaira is, ahol ilyen
rendszerű könyvelés van. A különbözeti lapon-
kint 1 leu, készpénzben kell a pénzügyigazgatá-
ságon leróni. Minden könyvre nézve külön kér-
vényt kell beadni és abban a könyvlapok számát
feltüntetni.

— A CFR kamionok új szabályzata. Isme-
retes, hogy a CFR 2729 km hosszú vonalon jo-
gosult teherfuvarozást végezni és Erdélyben az
Arad—Oradea, Arad—Deva—Sebes, Oradea—
Cluj, Sibiu—Cluj vonalokon járnak CFR kamio-
nok. Ezekre nézve a vasút vezérigazgatósága új
szabályzatot készített. A tarifa a következő: 5
lei tonnánként és kilométerenként (kivéve a ter-
jedelmes árukat), a súly 10 kg.-ra kerekítendő,
a fuvardíj 0.50 baniig elhanyagolandó, azon felül
1 leura egészítendő ki. Minimális csomagcsúly 10
kg., minimális távolság 10 km. Kisebb súlynál,
vagy kisebb távolságnál a minimális súly és tá-
volság számítható. Ezenfelül 2 százalék kártala-
nítási illeték és a városi érték- és kövezetvám
fizetendő. Házhoz szállításnál külön díjat szed
a CFR, amely súly szerint alakulva 20 leitől (10
—50 kg.-nál) 320 leig emelkedik (4001—5000
kg.-nál).

(=) A banati gabonaárak. A temesvári piacon
a gabonaárak a következők: Búza 650 lei, tengeri
560 lei, zab 600 lei, tökmag 1500 lei, napraforgómag
850 lei. Az árak lemondásolódnak, a piac csendes,
üzletkötés alig van.

SPORTESEMÉNYEK

Három mérkőzést játszottak le a nemzeti bajnokságban

A Ripensia győzelme a Victoria ellen. Hóvihár miatt három mérkőzés elmaradt

A nemzeti bajnokság vasárnapi fordulóján
Temesvár csak felsikert ért el, mert amíg a Ri-
pensia megszerezte a győzelmet, addig a CAMT
vereséget szenvedett az UDR együttesétől. A Ri-
pensia jobban feltalálta magát és így megér-
demelten szerezte meg a bajnoki pontokat. Re-

sicán az UDR és a munkásatléták szépnek ígér-
kező mérkőzést vívtak, amely végül egyoldalúvá
vált. A CAMT tehetetlen csatársora az első fél-
időben számos jó helyzetet hagyott ki. Az aradi
munkások Nagybanán is megállították helyüket
és legyőzték a Carpat FC csapatát.

Hazai főlény, aradi győzelem

AMEFA—Carpat FC 1:0 (1:0).

A mérkőzés folyamán a bányai csapat ál-
talanban főlényben játszott, de az AMEFA táma-
dásai sokkal veszélyesebbek voltak és ezek so-

rán sikerült a győzelemhez szükséges gólt is
megszerezniük. A két csapat a következő össze-
állításban játszott: AMEFA: Gerold—Slivat,
Kovács—Szurdi, Szabó, Szaniszló II.—Igna,
Lén, Ludwig, Reinhardt II., Batrin. Carpat FC:
Hevesi—Árdos, Holzmann—Szerény II., De-

mian, Kert, Hanga, Lukács, Gallisz, Perneky, Szőke.

A bányai csapat rohamoz, de csatárai nem bírtak gólt elérni, mert az aradi védelem, élén Gerolddal, olyan hősiességgel állotta az ostromot, hogy ott minden támadásnak össze kellett omolnia. A mérkőzés egyetlen győztes gólját Ignanagyszerű átadásából Batrin szerezte meg az első félidő utolsó előtti percében. A második félidőben a Carpat erősen szorongat, de eredményt nem tud elérni. A vendégcsapat védelme minden támadást szétrombolt. A győztes csapatban a közvetlen védelem emberfeletti munkát végzett, de a csapat többi része is lelkesen játszott. A veszteséknél Hevesi, Damján és Kert voltak nagyon jók.

Jobb volt a Ripensia

Ripensia—Victoria 2:0 (1:0).

A kolozsvári Victoria már nem tud komoly ellenfele lenni egyetlen csapatnak sem. Érthetően ennek a kiváló együttesnek a kimondhatatlanul gyenge szereplése. A vasárnapi mérkőzésen a Ripensia biztosan játszott és még biztosabban győzött. A csapat tagjai hamar megtalálták magukat és az első félidőben Nagy Tibor átadásából Dobay megszerezte a vezetést. A 39-ik percben a Victoriának alkalma nyílt volna a szépítésre, de Pál 11-eze kapu fölé szállt. Felecan II. durván leterítette Pavlovicsot, akit néhány percig élesztgettek. Szünet után a Victoria sokat támad, de eredménytelenül, mert a temesvári védelem nagyszerűen játszik és megüti minden támadást. A győzelmet a második félidőben Dobay újabb góllal biztosította be.

Állandó fölény ellenére vereség

UDR—CAMT 3:0 (1:0)

A mérkőzés heves temesvári ostrommal kezdődik, ez azonban eredménytelen, mert a csatársor nem bír gólt elérni. Ez a fölény körülbelül tíz percig tartott, majd az UDR vette át az irányítást és veszélyesen támadott. Az egyik támadásnál Csipaihoz került a labda, mindenki leáradást vár, de a középfedezet hatalmas ballábba lövést küld a kapura, amelynek során a labda a bal felső sarokban kötött ki. Szünet után a resinai csapat tartja a fölényét és Pop lövése nyomán újabb gólt szerez. A végeredményt Micu állította be.

A nemzeti bajnokság állása:

Venus	17	11	2	4	46:15	24
Rapid FC	17	9	6	2	51:21	24
Sp. Studentesc	17	6	9	2	36:23	21
UDR	18	6	9	3	30:25	21
CAMT	18	8	3	7	28:39	19
Ripensia	18	7	5	6	28:29	19
AMEFA	18	8	0	10	28:32	16
Carpat FC	18	6	4	8	26:30	16
U.-Tricolor	17	6	4	7	24:29	16
Gloria-CFR	17	6	1	10	18:47	13
Juventus	17	3	6	8	25:32	12
Victoria	18	3	3	12	13:31	9

A magyar bajnokság eredményei

A magyar bajnokságban vasárnap nem volt meglepetés. A Ferencváros, Hungária és a Kispest megszerezték a győzelmet és így a táblázat sem változott. Eredmények:

Ferencváros—Gamma FC 3:0 (1:0).

Hungária Törekvés 1:0 (1:0).

Kispest—Kassai AC 1:0 (1:0).

Szeged FC—Szolnok 4:0 (2:0).

Haladás—Taxisok 2:0 (1:0).

Sporthírek mindenfelől

Olaszország—Németország 3:2 (3:1). Ünneplés külsőségek között zajlott le a két nemzet válogatott csapatainak mérkőzése, amelyet az olaszok nyertek meg. A mérkőzésen jelen volt Tschammer und Osten birodalmi sportvezér is. Az olaszok győzelme megérdemelt.

Timisoara—Braila 7:1, (2:1). A két város ifjúsági csapata a fővárosi ANEF-stadionban mérte össze erejét és ennek során Temesvár ifjúsági válogatottja tönkrevverte Braila csapatát. Ezzel a győzelmével a temesvári ifik megnyerték az Unirea Kupát. A vezető gólt Kovács lőtte, majd Vodă, Mioc, Andreescu (3) és Zsifkovics voltak eredményesek. A temesvári ifjúsági csapatból összesen öt játékos került be az országos ifjúsági válogatottba.

A nemzeti bajnokság pénteki műsora: AMEFA—Rapid FC, Sp. Studentesc—Ripensia, Gloria CFR—Victoria, Venus—Carpat FC, Juventus—UDR, CAMT—Unirea Tricolor.

A máriaradnai zarándoklaton hatszáz-an vettek részt

A máriaradnai zarándoklat ezuttal is a hívők impozáns részvétele mellett ment végbe. Temesvárról és a Bárság egyéb helyeiről is közel hatszáz katolikus zarándok találkozott vasárnap a máriaradnai kegyhelyen, ahol mélyszégyes áhitattal vettek részt a szertartásokon. A zarándoklatot Pacha Ágoston megyés püspök vezette és azon a temesvári és környéki papság is szép számban vett részt. A radnai állomásra megérkezve a zarándokok körmenetben fevonultak a kegytemplomhoz, ahol gyónás és áldozás volt. Dél előtt tíz órakor Kilián József gyertyamosi esperesplébános magyar és német nyelven szentbeszédet mondott, majd fényes papi segédlettel Pacha Ágoston püspök ünnepi nagymiséjét pontifikált. A mise után gyertyás eucharisztikus körmenet indult, amelyet áldás követett a Szentséggel. Délben közös ebéd volt, délután három órakor keresztúti ájtatosság a püspök vezetésével, a keresztkápolnánál pedig Wild József kisőrsi plébános magyar és német nyelven szentbeszédet mondott. A kegytemplomban litánia és búcsúzás fejezte be a zarándoknapot, amelynek résztvevői körmenetben vonultak az állomásra. Este visszaérkezve az állomásról a józsefvárosi plébániatemplomba vonultak, ahol a májusi ájtatosság keretében Metzger Márton dr. prépostplébános fogadta és üdvözölte a zarándokokat.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJSZAKAI SZOLGÁLATA

Kedden, május hetedikén a következő gyógyszerházak tartanak éjszakai szolgálatot:

Belvárosban a Bul. Regele Ferdinand 3 szám alatt levő Salvator gyógyszerház.

Gyárvarosban a 3 August úton levő Löw gyógyszerház és a Petru Maior téren levő Meisner gyógyszerház.

Erzsébetvárosban a Lahovary téren levő Cris-tea gyógyszerház.

Józsefvárosban a Str. Vacarescu 33 szám alatt levő Braun gyógyszerház.

Mehalában a Corvin gyógyszerház és Újkisodán Panajoth Ernő gyógyszerháza állandó éjszakai szolgálatot tartanak.

TENGEREK RABJA

Írta: RÉVAY GÉZA

A Déli Hírlap eredeti regénye.

Utánnomlás tilos.

34

hogy legszívesebben partra tennék a hajókat mindenestül.

Nekiálltak hát és rövidre fogtak minden kötelet, combvastagságú kókusz-kötelet tettek ki, még láncot is és megszaportították a kilógatott parafalabdák számát, hogy ha majd nagyon fúj, ne igen nyomja oda a hajót a kőmólóhoz.

Már csak egy vaskötelet kellett volna meghúzni. Az embereknek már nem nagyon izlett a sok tedd-ide, tedd-oda, húzták a vaskötelet, már olyan feszes, hogy hegedülni lehetett volna rajta, csak éppen Petarnak „lógott” még mindig. Húzták hát még, húzták olyan keservesen, hogy a fedélzet kis gőzmasinája sirva-nyöszörögve jajgatott, — aztán egyszer csak nem húzták tovább.

De már akkor Gloupachek is rohant oda és Camalich is nekiszaladt a lépcsőnek, mert igen nagy baj történt.

Látták, hogy a kötél egyik vége pattan, neki-lődül az égnek, mintha csak a Göncöl rúdja akart volna csavarodni. Ugyanakkor neki-lődött Petar is és meg sem állt a hajó korlátjáig. Bódult hozzá akkorát, hogy a menydörgés is elszégyelte volna magát.

Bizony szegény Petárt úgy megcirógatta az elszakadt vaskötél, hogy öten alig tudták feltámo-gatni. Csúnyán felhorzsolta mindkét lábát, nyögött is, meg a fogát is csikorgatta. Aztán mikor cipelték az egyik kabinba és lepillantott az elkészített, kimosott, ringó csónakra, még nagyobb, sokkal nagyobb roppantak a fogai — hogyne, mikor elmaradt a Lucia csónakátalása.

Az aztán nagyon elmaradt. Másnapra már kórházban feküdt Petar, odajárt hozzá az egész hajó, — vigasztalni.

Elárasztották mindenféle földi jóval, olyan buteliák sorakoztak az ágya felett, hogy akármelyik söntésnek díszére váltak volna, az ágy melletti ablak meg színiültig volt tömve csomagokkal, amelyekben mindenféle sült, főtt meg nyers dolgok lapultak.

Az Angelica emberei lelket öntögettek Petarba, pedig már tudták, hogy soha, míg a világ-világ, míg hajót hurcol hátán a sós-keserű tenger — Petar soha többé nem szállhat hajóra.

Camalich és Gloupachek eget-földet megmoz-gatott. Capitano Grosso annál kevésbé törődött hajómesterével... de a tiszték és orvosok minden igyekezete hiábavalónak bizonyult — Petar lábait amputálni kellett.

Lucia őrizte, vigasztalta, szerette és simogatta és megfürdette naponként hulló könnyeivel.

Mikorra a szabadságosok visszajöttek, belátogattak Petarhoz és kérdezték, hogyan van, a megrövidült göliát becsent arcán fáradt mosoly futott végig:

— Oh már jobban, már alig fáj a lábam.

Persze nem tudta szegény feje, hogy az a két térdenaluli darabocskó napokkal előbb ott maradt a mütőben, mikor őt kivitték.

Fenn a Vommero-n az egyik osteriában ették a vungolo levéllel készült pasztasutát, sült hal is került hozzá, meg jóféle vörös bor... Ez volt a Petar kívánsága akkor, amikor bementek hozzá megmondani, hogy másnap megy a hajó. Azt kívánta akkor, hogy vacsorázzanak meg jól az ő egészségére és nyakaljanak be hozzá jónéhány poharat..., mert hát — és legyintett egy nagyot — a mámor sok mindent feledtetett és nekik most egymást kell elfelejteniök.

Ittak aztán nagyokat Petar egészségére. És emlegették és mondogatták róla, hogy jó fiú volt, hogy inkább maradnának a keze alatt, csak jöhet-ne velük... csak hallhatnák ordításait...

Kevésbeszédű, egyszerű emberek búcsúztatása, akiknek alig van szavuk, hogy érzelmeiket kifejezzék, inkább csak egy nézés, a szemnek egy rebbene, az arcnak egy torzulása, vagy a kézfogás erőssége mondja el azt, amit szavakkal nem tudnak elmondani.

Valahogy így búcsúztatták Petart is. Mindenki tudott róla valamit. László Mariettjéről mesélt, azt hitte több kalandja nem igen volt... De aztán hosszú sorban jöttek a jobbnál-jobbabb történetek, amelyeknek mind Petar volt — akarva-akaratlanul — a hőse.

Nagyon jókedvűen indultak a hajóra, de aztán László elkanyarodott a kórház felé, a többi meg gépiesen ment utána és egyszer csak ott álltak a nagy fehér ház előtt, amelyben anyai szomorúság hánykolódik álmatlanul a fehér ágyakon.

Megálltak a súlyos kapu előtt és elcsendesedtek. Nagyon késő volt már, arra nem is gondolhattak, hogy beengedik őket... Altak egy darabig éppen nekiindultak volna, mikor keskeny rés támadt a kapun és valami virágos ruha libbent ki rajta.

Lucia volt.

(Folytatjuk)

Akik a tengeri háborút irányítják

Napokon keresztül közzétük az északi front gazdasági tengeri ütközeteiről szóló jelentéseinket. E helyütt be akarjuk mutatni olvasóinknak azt a két férfit, aki német és angol részről ezeket a tengeri hadműveleteket irányítja.

A német haditengerészet élén 1928 óta

Raeder nagy-admirális áll.

Raeder már a világháborúban is jelentős szerepet játszott a császári flotta vezetésében. Többek között tevékeny része volt a skagerraki csatában, amikor a német cirkálóraj parancsnokának, Hipper admirálisnak volt a vezérkari főnöke. A német cirkálórajnak a skagerraki csatában kifejtett ragyogó teljesítménye részben tehát Raedernek is érdeme.

A világháború után, mint ismeretes, a császári flottát az angol Scapa Flow-nál internálták, majd a német flotta parancsnoka, nehogy hadihajói angol kézre kerüljenek, kiadta a parancsot 1919 elején az egész flotta elsüllyesztésére. A versaillesi szerződés nem engedélyezte a németeknek 10.000 tonnánál nagyobb hadihajókat, sem pedig tengeralattjárókat. Raeder admirálisnak volt a gondolata, hogy a kisebb tonnatartalmu hadihajókat is úgy kell megépíteni, hogy azokon a nagy csatahajókon szokásos kaliberű ágyúkat lehessen felszerelni. Még a weimari Németország idejében elfogadták ezt a javaslatot, amely a gyakorlatban kitűnően bevált. 1928 október 1-én, mint a kelettengeri flotta parancsnoka került a német hadiflotta élére Raeder.

Amidőn a nemzeti szociálistus uralomra került, mielőtt még eltörölték volna a versaillesi szerződés katonai záradékát, Anglia, amely abban az időben féltékeny volt Franciaországra az európai szárazföldön elfoglalt hegemoniája miatt, a franciák háta mögött 1935 derekán flottaegyezményt kötött Németországgal, amelynek értelmében Németország nem köteles ragaszkodni a 10.000-es maximális tonnatartalomhoz. Csupán azt kötötte ki Anglia, hogy a német hadiflotta ne legyen nagyobb, mint a brit flotta 35 százaléka, a tengeralattjáróflotta pedig

mint a brit búvárnaszádflotta 45 százaléka. Németország ezután kezdte megépíteni a 10.000 tonnánál nagyobb csatahajókat, amelyek közül a 26.000 tonnás Gneisenau és Scharnhorst voltak a legnagyobbak. Tavaly vízrebocsátották a 35.000 tonnás Bismarck-ot is, azonban erről a németek részéről kiadott Weyer tengerészeti zsebkönyv 1940. évfolyama nem tartalmaz semmiféle közlést. Raeder admirális a világháború német flottavezetőivel ellentétben a „Los von der Küste” (El a parttól) elmélet híve volt, amelynek értelmében a hadiflotta feladata nemcsak a partvédelem, hanem a partoktól távoli akciók lebonyolítása is.

Érdekes, hogy az északi tengeren operáló angol hadiflottának, a Home Fleet-nek főparancsnoka,

Sir Charles Forbes

ugyancsak jelentős szerepet töltött be a skagerraki tengeri csatában. Míg Raeder Hipper admirálisnak volt a jobbkeze, addig a most hatvanéves Charles Morton Forbes Jellicoe admirálisnak, a brit Grand Fleet világháborús parancsnokának volt a jobbkeze és a skagerraki tengeri csatában Jellicoe zászlóshajóján, az Iron Duke-on (Vasherceg) teljesített szolgálatot. Forbes 1894-ben lépett az angol tengerészet szolgálatába és különösen a tengerész tűzérség-nél folytatott tanulmányokat és szerzett egészen egyedülálló tapasztalatokat. 1917-ben a Galatea nevű cirkáló parancsnoka lett, majd hosszabb ideig teljesített szolgálatot az atlantióceáni és a földközi-tengeri flottákban. 1928-ban a földközi-tengeri brit torpedóromboló-flotta parancsnokává nevezték ki. 1932-ben az admirális tagja lett, mint harmadik Sealord. 1938 március óta parancsnoka a Home Fleet-nek. Zászlóshajóját, a Nelson csatahajót néhány hónappal ezelőtt egy aknarobbanás megrongálta. Sir Forbes irányítja a szövetségesek hadiflottáját, amely az Északi Jeges-tengerben fekvő Kirkenesen, Narvikon, Trondhjemén, Bergenen, a Skagerrakon, Kattegaton, sőt mint az újabb jelentések bi-

zonyítják, a Balti-tengeren operál több ezer kilométer távon és amelyben 150 angol és 100 francia egység várja a parancsait.

Még meg kell emlékeznünk annak az angol torpedórombolórajnak a parancsnokáról is, aki az első támadást vezette most Narvik ellen.

Warburton-Lee,

a rajparancsnoka, a brit flotta legfiatalabb parancsnokai közé tartozott, mert csak harminc éves volt. Azt kell írunk, hogy volt, mert azóta jelentették, hogy Warburton-Lee az elsüllyedt Hardy nevű hajóval együtt a hullámsírban lelte halálát. Amikor a német flotta megérkezett Narvikba, Warburton megkérdezte az admirálisat, mit tegyen. Az admirális tetszésére bízta Warburtonnak, hogy megtámadja-e a német hajót, avagy várja meg, amíg megerősítést kap. A fiatal parancsnok erre röviden ezt válaszolta vissza: Going in action. (Támadást kezdek.) És a saját elhatározásából megtámadta a német hadihajókat. Az angol sajtó szerint Warburtonnak ez az utolsó távirata: Going in action éppoly híres és büszke jelmondata lesz az angol haditengerészetnek, mint az évszázados: The Navy is here (A flotta itt van), amivel a brit flottának örök helytállását jellemzik a birodalom bármely pontján, vagy ott, ahová a birodalom érdekei parancsolják.

Végül még a Glowworm nevű elsüllyesztett angol cirkáló parancsnokáról kell említést tennünk. Szintén harmincöt éves fiatalember volt a parancsnok, G. B. Roope, akit egy tízéves fiúcska és hét éves leánya sirat.

P. Gy.

Az angol követ visszaérkezik Rómába

Sir Percy Lorain, Anglia római nagykövete vasárnap Londonból visszautazott Rómába.

Berlinből jelentik: Von Mackensen Németország római nagykövete elutazott Berlinbe. A nagykövet Mussolini személyes üzenetét viszi Hitler kancellárnak.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja előre fizetendő

LEVELEZÉS és HAZASSÁG a törvényes intézkedések miatt nem közölhető. ALLÁSKERESÉS rovatban szavanként egy leu, legkisebb apróhirdetés tíz leu. Vastag betűvel szavanként kettő leu, legkisebb apróhirdetés húsz leu. Minden más rovatban legkisebb apróhirdetés 15 szóig 30 leu, minden további szó kettő leu. Apróhirdetéseket felvesz: I. kerületben: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata Bratianu 3. Telefon: 28-10. II. kerületben: Popovici trafik, Piata Badea Cartan 8. — Kardos trafik, Piata Traian (Szerb templom mellett). — Grosz trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerületben: Flauder trafik, Piata Lahovari. IV. kerületben: March trafik, Piata Küttl. — Nógrády trafik (Corso mozi mellett). — Vass trafik, Piata Dragalina 6. Telefon: 45-06. — Wittek trafik Bulevardul Regele Carol 54. — Galgóczy trafik Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45-13.

Alkalmazás

Bejárónő félnapra azonnal felvétetik IV., Ion Bratianu ucca 29. III. 14. 955

Perfekt masamódnó magas fizetéssel május 15-re felvétetik. Ajánlatokat Salon „Paulette” Oradea, Regele Ferdinand 3. 326

Állást keres

Középkorú férfi, volt államí tisztségviselő állást keres. Cím a kiadóban. 967

Lakás

Bútorozott szoba különbejárattal, modern bútorral, fürdőszoba használatos, szolid úrnak kiadó. Cím a kiadóban. 959

Háromszobás, komfortos lakás a Gyár városban Str. Dacilor 10. (Fő ucca Kovács dr. patika alatt) azonnal kiadó. Közlelbbít: 38-48 telefonszám alatt. 960

Modern 1 szobás, féregmentes lakást keresek, esetleg június 1-től, villamos megálló közelében. Telefon 45-60. 966

Modern 3 szobás lakás, magas földszintes privát házban, parkirozott udvarban IV. ker. központjában augusztus 1-re kiadó. IV., Str. Ion Ghica 5. 965

Bútor, teljesen új, modern díofa hálószoba és egy használt díofa ebédlő olaszán eladó. II., Str. Dorobantilor 1. 964

Elsőrendű pianino, angol szerkezetű, keresztthúros, majdnem új állapotban, úgyszintén világmárkás Förster rövid, fekete keresztthúros angol szerkezetű zongora sürgősen eladó. I., Str. Turin 6. Telefon 38-13. 950

Autas-vele

Háló, úriszoba, konyha szalonbútorok, szőnyegek, vázák, hegedűk, kassza, vitrintárgyak stb. eladók. Cím a kiadóban. 953

Jókarban lévő gyermek sportkocsi eladó. König Str. Vadul Calugareni 18. 985

Választófal 20 négyzetméter nagyságban tejjüveggel 3 részben és szétcszedhető, eladó. Cím a kiadóban. 954

Háziszövők! Fonál gyári árban, minden minőségben kapható. III. Str. Motilor 1. ajtó 2. Közel a Mária szoborhoz. 958

Új családi ház eladó III., Ulpia Traian 99. kettőszoba, konyha, előszoba, éléskamra. Bővebbet: III., Str. Ion Vasii 4. Telefon: 20-22. 946

Szép akar lenni?

Használjon KULKA-féle liliom-tejkrémet, liliom-tejszappant és kósmopudert, három színben. Kapató kizárólag a

Városi gyógyszertárban

a „Fekete Sashoz” az Arany Szarvas épületben I., Piata I. C. Brătianu.

Különféle

Csinos fiatal özvegyasszony, 155 lánc birtoka vezetéséhez nőtlen vezetőt keres. Felvilágosítást ad: Bizony Ferenc ügynökség, Temesvár IV., Vácárescu 11 szám. 931

DELI HIRLAP

automata telefonszáma:

28-10.

A „KANDIA” R. T., Cukorka-, Csokoládé- és Konzerv-Művek igazgatósága, tisztviselői és munkásai mélyen megrendülve hozzák tudomásra, hogy több évtizedes munkatársuk, illetve főnökük

TÓTH GYULA

igazgató

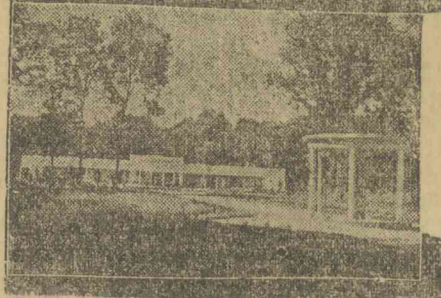
f. év május 5-én hosszas szenvedés után elhunyt.

A megoldogult hosszú évtizedeken keresztül minden munkarejét és képességeit teljes odaadással vállalatunk szolgálatába állította.

Emlékét mindenkor a legnagyobb kegyelettel fogjuk megőrizni.

A temetés f. év május 7-én délután hat órakor lesz a józsefvárosi temető Feger kápolnájában.

BAILE IPOVA - BANAT

Gyógyít: érelmeszesedést, szív, vérnyomás, reuma, idegrendszer, máj és vese, vérszegény és női bajokat.

Szezon:
május 1-től
október 15-ig